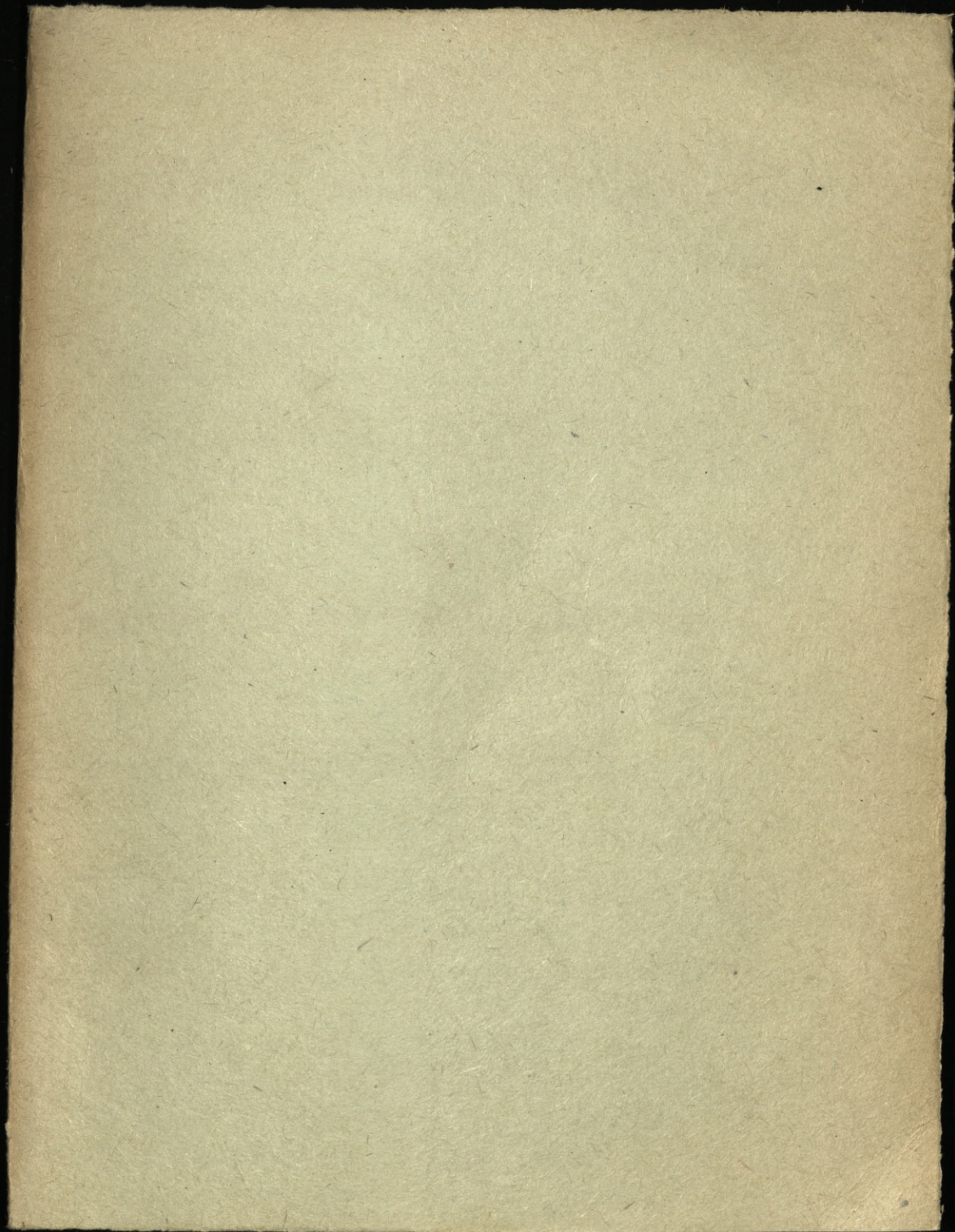
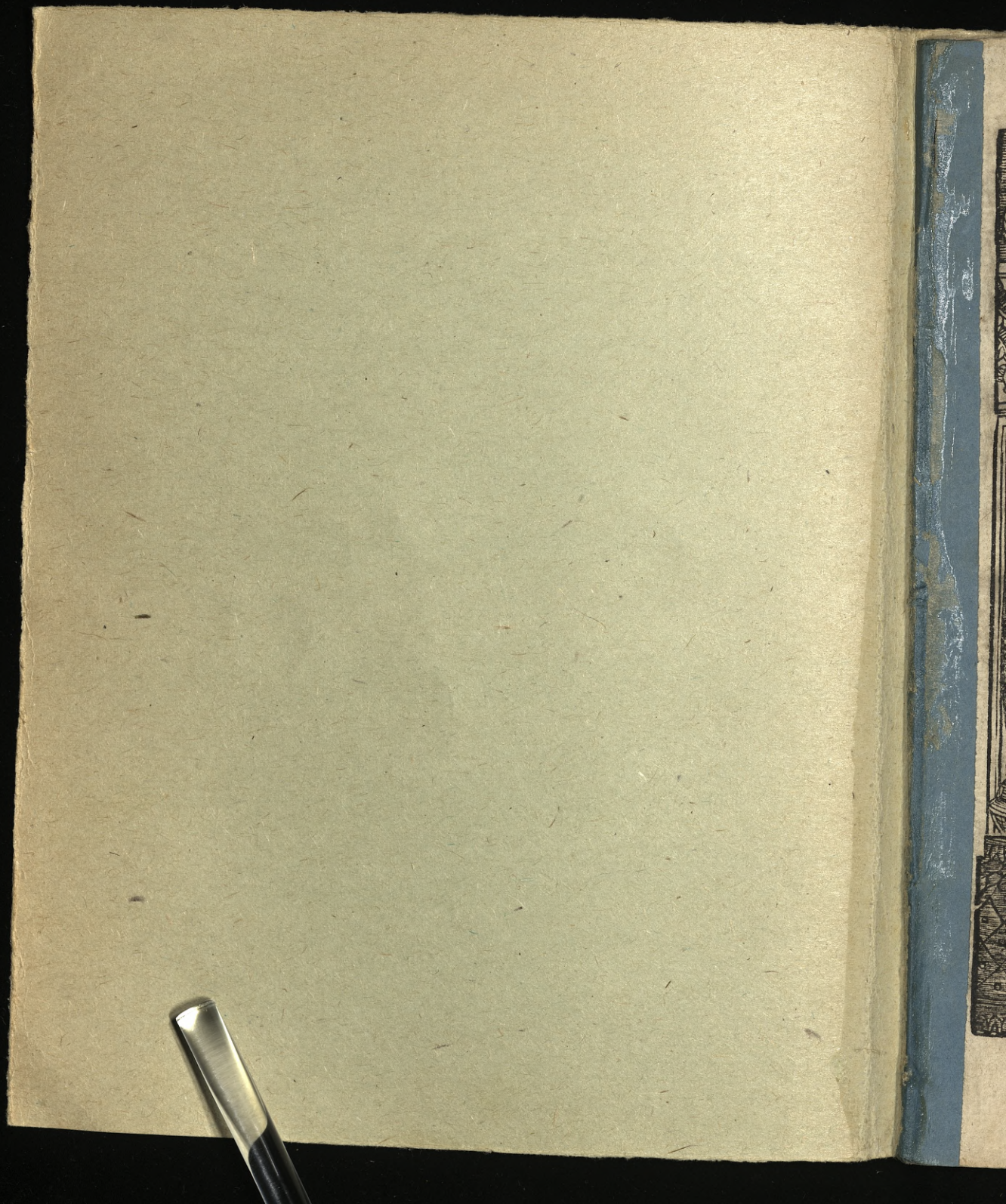

Disputatio Ioan. Eckij

kij Theologi Viennæ Pannoniæ habita cū epistola ad Reuerendissimum Episcopum Eistettensem.

Oratio Ioannis Eckij ad Illustriss. Baioarici principes Vuilhelmum Clodouicum & Arionistum nomine vniuersitatis Ingoldstadien. habita.

Oratio iucunda & faceta Ioan. Eckij Triuin querelam aduersus bonarum artium olores explicans.

Rumpere liuor edax.

AD AMPLISS : IN CHRISTO PATREM ET

Dominum d. Gabrielem Eisteten ecclesie Episcopum
dignissimum, virtutum, integritatis ac litterarum
amatorem maximum, Urbani Regij phi-
losophi & Oratoris Carme pro
Ioanne Eckio Theologo
Maximo

Accipe perplacido PRAESVL dignissime vultu
Eckius edocta / quæ tibi mente dicat
Omnia quæ tali promuntur scripta Minerva
Et cultu & rerum pondus habere vides
Attamen vt vulgus varijs erroribus hæret
Omnibus haud summus Iupiter ipse placet
Sunt aciem quorū doctrinæ fulgor hebenem
Præstringit, tenebris apta catherua malis
His aliena grauis, plerumque est gloria carcer
Inuidia tacti detrahervsq; solent
Nulla vel in summo tam præstans culmine virtus
Quæ effugiat morsus, liuor acerbe tuos
Cerne virum : tibi qui est decus, immortale peritum
Cuius & in te omnis, gloria parva fluit
Hunc defende precor : ne osorum tetra venena
Aspergant maculis, nomina clara suis
Vaniloquas horum voces sine corde profusas
Ipse patrociniò conprime queso tuo
Deo duce.

14053

AMPLISS. IN CHRISTO PATRI ET DOMI-
NO GABRI. DE EYB. AICHSTETTEN. EC-
CLESIAE PRAESVLI DIGNISS. DO-
MINO SVO COLENDISS. IOAN.
ECKIVS THEOLOGVS S. D.

Gab. epi-
Eistetten.

Cū parata obsequiorū oblatione.

NON dubito admiratū te Antistes Reuerendiss. quid me
ut Viennā superioris Pannonie urbē celeberrimā, hac Viennā
aestate peterē, impulerit: cum domi ingens negotiorū moles
me vix respirare sinat/ in excudendis potissimū nouis in Diale-
cticen ac Physicen Stragyritē cōmentarijs: Verū vbi amplissi-
ma dignitas tua, quid me eo traxerit, intelliget: & quare iter
illud arripuerim/ oīs prorsus cessabit admiratio: Nā prolixior
excellentissime d. t. totior itineris, ac insumpti tēporis rationē
adfigere institui ne detractores aliud tibi ingesserint: quo in-
telligat hāc in Austriā profectiōnē nō fuisse poenitendā: qua
tot prestantissimos viros, ingenijs, doctrina, moribus fortu-
niscq; cōspicuos, cognoscere, adire, alloqui/ cū his publicitus
disputare licuit: Quis em̄ inficias ierit, tot rei līarię primores
habere amicos, thesauri maximi loco reponendū: atq; ea quib;
dē amicitia cōiunctos/ quā nō euanida vtilitas / non horaria
delectatiūcula: sed studiorū similitudo, virtusq; ipsa pepit. Ta-
ceo regiōnē ipsam opulentissimā, sitū regiōis pulcherrimū, vi
tiferos colles, feracissimum agrū, piscosos fluuios, salutiferas
thermas, munitissimas arces, oppida ditissima, monasteria lo-
cupletissime dotata, insignē nobilitatis ordinē: qbus adeo mi-
rifice oblectatus sū: ut haud quaquā me eius pfectiōis poeni-
teat: Causam autē itineris primariā, vel me tacente, nō obscure
nouit paternitas tua reuerēdissima/ cōpertū iā pridē habēs, qd
sit in votis Eckio / quāq; ardēter disputatorū obeat munus, ac
scholasticā argumenrādi pugnā exerceat: Et cū alias Agrippi-
nā videri, Heidelbergā, Friburgū, Mogūciacū, Tibingā, Ba-
sileā, ac āno supiori magnis et impēdijs et molestijs Bononiā
Vienna tātoq; celebrata, videnda superat: atq; itineris fuerit

dialectica
Physica

Austria

Colonia
heidelber-
Friburgū
Basilea
Tibinga
Bononia

Scherpfē
bergius
Starenber
gius
frācis. bur
ckardt

Leonh. de
Eck de
vuolfseck
Dux Er
nestus
Sebastia.
Schelua
her

Ingoldsta
dium
Abach
ratifbona
Georg. de
Snitzehof
Straubin
ga
Io. Velter
maioris
Patauū
Vigileus
epūs para
uēn.
Volfgag.
rābergius
Ioannes
Hupher

comoditas paucis accipe. ¶ Non te preterit amplissime pre
sul, diu agitata inter Scherpfenbergios ac Starenbergē. nobi
les Austrię Barones, iudiciaria cōtrouersia illis dies a Cēsā
reo regimine Vuiennę xxix. Aug. cōstitutus erat: ad quem
Scherpfenbergij Frācisū Burckardt de Burckardis egregiū
iureconsultū, leges Cēsareas in gymnasio nostro magna cum
laude profitentē, vocarūt: Instabāt tū pro more, publicę stu
diorū nostrorū vacatiōes, seruēte iā canicula: Franciscus, que
est in eo viro singularis tū alacritas, tum humanitas, de abitu
suo me fecit certiorē: atq; vt ei itineris (visendę Vuiennę gra
tia) comes fierē, rogabat: cui ego protinus eo facilius ac pro
pensi^o obsequer: q; nobilis & nō literis inferior q; morio
bus, Leonhardus de Eck de vuolfseck, aulae ducalis præses
ctus ac Illustriss: ducis Ernesti pedonomus (quē Scherpfen
bergij admodū desyderarūt) cōstituerat nobiscū hoc it̄ ingre
di Sebastian^o itē Schelnaher I. licētiatus ac vniuersitatis p
rector, cū ingenuis qbusdā adolescentib^o Patauū natale solū
esset petiturus: nec ego obliuiscēbar, comitē affabilem in via
fore pro vehiculo.

¶ Soluimus itaque auspicato ex Ingoldstadio XII.
Iulij: ac bona, soluta nauis exijt alite, ad Abach venientes vbi
d. Leonhardus ducalis aulae moderator literis (non sine ani
mi mei molestia) Angelipolim reuocatus, nos reliquit: Ab
nauigabam^o dein Ratifbonā nobilē olim Rippariolorū me
tropolim: vbi venerādo viro Georgio de Snitzenhofen cathe
dralis ecclesię decano salutato, Straubingā petiuim^o, pulcher
rimū Baiarię oppidū: vbi Ioan. Velter maioris, V. cēsūre do
ctor, ac ductū Baiarię cancellarius, multa nos letissim^o ipse
affecit hylaritate: Patauū dein attigim^o: vbi non facile dixerī
quāta nos humanitate ac fauore Reuerendiss: pater Vuisleus
illie Epūs, Vuolfgagnus Tanberg^o decanus, a quo antiquo
fui donat^o nūmismate & Philippeo, Ioan. Hupher ptonota
rius apostolicus & prepositus in Solio: Ceteri itē p̄ses d. Cā
cellarius, d. officialis, Ioan. de Rorbach Canonici, d. Föderis

cus Sniczcl, & Leonhardus Schmaufz Peoniae artis profes-
 sores, ac Philippus tanntzer iucundi ingenij vir, cū quibus-
 dam etiam ciuibus, nos aduenientes exceperint: exceptos tra-
 ctarint: & abeuntes dimiserint: XVIII. Iulij d. Frāciscus Pa-
 tauij discessit: Ego vero hūc (sermone prius ad populū habi-
 to, Reuerendiss: d. Episcopi, qui etiā intererat, petitiōe indu-
 ctus) XXI. Iulij subsequor sum ad Spilbergiū, arcē toto fer-
 me danubio circūdatā dominorū de Scherpfenberg sedē: vbi
 aliquot diebus cum illis dominis morati: atque magnificis
 sumptib⁹ ab illis habitū: XXVI. Iulij, præternavigato vor-
 ticū scopulorū, ac voraginū loco longe piculossimo biduo
 Vuiennā, foelice omine applicuim⁹, in Scherpfenbergij edes
 hospicio primū suscepti: Quāprimū autē oportunitate data
 hi destinata expediūre negocia: & d. Frāciscus boni iure con-
 sulti ac docti egit corā regimine officiū: atq; d. Ioan. Scher-
 pfenbergi⁹ cū d. Frācisco supiorē Germaniā repetiere prima
 Augusti: Ego vero deinceps in curia Reuerendissimi d. Pa-
 tauien. cū d. officiali Christophoro Tenngler Sueuo D. D. Spilber-
gium
Strudel
Vienna
Scherpfē-
bergius
Christop.
Tenngler
 hospitabar: nā ita Magnific⁹ d. epūs officiali suo mādauerat
 vt me suo susceptū hospicio, oībus quib⁹ posset hūanitatē of-
 ficijs condecoraret: quā diu me Vuiennē morari cōtingeret:
 Quod idem d. officialis pro natiua sua facilitate, ac genuina
 animi beneuolentiā, plusquam dici potest, & amice & libera-
 liter pręstitit.
 Cepi ego mox altero die posteaquam illuc venissem, cū bo-
 nis viris, d. Ioan. Cuspiniano præsertim de habenda per me
 disputatione verba facere: & xxix. Iulij, almae facultatis Ioan. cu-
spinianus
 Theologicae Decanum adiij pro patribus quāprimum con-
 uocandis: qui difficilē se exhibuit: qd patres grauissimi,
 non facile aut fortuito / sed statis obseruationibus cōuenirēt
 tandē prima Augusti magistris nostris cōuocatis, proposui Facultas
sacra the-
ologorū
 vota mea, pbreui captata beneuolentiā, supplex rogās vt me
 ad disputandū via regia admittere dignarent / optiōe eis data
 materię eligēde cuiuscūq; principalit̃ a theologis nr̃is in sentē-

ciarū cōmētarijs tacite: Qui se paratos obtulerūt, ad omnē ho-
norē mihi tanquā hospiti impertiendū: at precib⁹ aliter obseq-
nō posse (statutis & cōsuetudinib⁹ eorū refragātibus) nī tan-
tis per Viennę cōmorarer/ dū finitīs studiōrū ferijs (prope diē
futuris) rurſ⁹ ad solitos labores reuenterē: Tū primū licere/
vt p arbitrio quācūq; vellē materiā deligerē: ea tñ lege/vt re-
spōdentē haberē: Quod si differre oīno integrū nō foret: an-
nuerēt ipsi: cū iam Theologię scholastici, eorū disputationes
sub priore collegij ducalis (qui tū erat Sebastianus Bunderli⁹
Sebastia. V. I. licētiatus, in sua iuris p̄fessione, & in lris humaniori-
būderlius bus, egregie erudit⁹) singulis ferijs sextis habeāt: vt ego proxi-
ma sexta septimane, respondentē ad defendendū suscipi-
quemq; in diluendis d. Prioris ac sacre Theologię bacc. ratio-
nibus iutarer: obtulerūtq; mihi futurae disceptationis schedā
(vt verū ingenue fatear) tenui ac simplici textura, enodē: &
Socrates ad quā dixisset Socrates (vt est in adagio) natatore delio nihil
opus fore.

¶ Porro cū venerādos facultatis patres, inexorabiles, planeq;
obfirmatos, nullis mulceri precibus posse conspicerē: & diu-
tempus terere Viennę nō vacaret: ne nihil Viennę, studioſo
homine dignū egisse culparer: suscepī tandem vltimū illud
quamuis magistri nostri venerabiles, ne verbulum quidem ex-
positionibus mutari paterentur: At vt de mea quoque farina
afferrē nō nihil, & rē facerē Eckio dignā: domū reuersus, il-
lico propositiones effudi, partim vere partim apparenter cō-
tradicientes xxiiij: & vt a calcographo acutū excuderent cur-
raui/volens eas vt appendicias & corollaria, future disputationis
publicit⁹ vtilari: easq; impressas sequenti die venerando
d. decano trāsmisi: sed cū magistri nrī, Eckium vidissent aliq;
ex suo addidisse prōptuario: dii boni q̄ stomachabant: & toti
(vt aiūt) in fermēto iacebāt: quas ibi Tragedias excitaueram.
D. Ioān. Heckman theologiæ licētiatus, existimauit quartam
cōtradictionē sophisticā: qd in vna pte, copula absolueretur
a tēpore: nō aduertēs qd ex sola cōmunicatiōe ideomatū pos-

libilitas talium propositionum descenderet.

Vocabar ego a Martino Huper S. Dominici sacerdote ac facultatis decano: qui me certiorē reddidit, facultatē preter confessionis materiā admissurā oīno nihil: a quo ita discessi: vt de nūo ad magistros nostros venerabiles mitteret ac meo noīe, meisq; v̄bis peteret, instaret, rogaret oraret, supplicaret, ac obsecraret: vt eorū fauore facultas mihi daret, has ppositiones in futura disputatiōe, velut accessorias & min⁹ principales defendere: q̄ recepit se hoc fideliter facturū: sed. iij. die Aug. reddidit me certiorē, mea me petitiōe frustratū: itaq; ad eū hanc dedilras. Excellenti d. Martino Huper sacre Theologie doctori ac almæ facultatis Theologicæ decano, Ioan. Eckius S. Legilras p. v. hodie mihi oblatas, voto meo (vt verū fatear) cōtrarias: at vt mentē meā explicatiū noueritis, sepe d. v. delectā: obtuli & offero/vt almæ facultatis patres materiā delīgāt: ad q̄ via regia quāprimū rīdeā: q̄niā hic morari ultra vacatiōes publicas mihi nō licet: Alterā vero alternativē partem iterū acceptare placet: vt p̄sideā futurę disceptatiōi: modo appēdices mee admittant: q̄uis oīmodo veli materiā de cōfessione esse p̄cipalē: q̄ etiā ad defendendū suscipe paratus sū: Et vt sinceritatē animi mei itelligatis: si pomeridianis horis mee ppositiones appēdicie admittant/aut sabatho sequenti: iterū nō detrecto palestrā: Quod si nullū horū, mihi fauore v̄ro impetiri volueritis: nequeo itelligere/q̄d cū honore p̄concepta finire possim: sed subsit nescio quid latentis: Deū testor, anim⁹ est syncerus ac iust⁹ audiēdi ingenia cupid⁹: & q̄uis de imperitūribus ppositiōibus nullā fecerim mentionē: attū oīa itelligunt mihi cōcessa/quę nō fuere phibita: & i statutis vestris nihil cauet de hmōi appendicijs & corollis: Quod si he ppositiōes vobis displicuerint paratus sum alias accipe & pponere Valete ex curia D. officialis Patauiē. iij. Augusti Anno Christi M. D. XVI.

Dein d. Decanus his verbis mihi respondit

Domine doctor finale habuistis respōsum: & singulariter q̄d

Martinus
Huper

Eckius

Oblatio
Eckij

Martinus
Huper

hoc tempore, videlicet disputationum aularium non est loc⁹
nec oportunitas alterius disputatiōis Theologicę: rogo itaq;
ne molestetis facultatem aut me.

Accepto itaque almę facultatis animo / tametsi res minuta ad
modum ac despicabilis videretur, Theologię scholasticum
tyronem solū, aduers⁹ baccalaureorum impugnatiōes tueri
doctoribus vt arbitris solum adsidentibus: Attamē, quia om
nino certum erat in literario certamine experiri vires: & si nō
eiusmodi sane / quale vehementer suspirabam: tali tamē, qua
le & temporis ratio, ac hominum mores patiantur: Itaq; in
timationem (quod aiunt) futurę disputatiōis scripsi ad sche
dam disputatoriā (vbi subiecta videbīs formulā) atque per fa
mulum Decano facultatis transmissi .v. Augusti: quo domi
non reperto: famulus eam in albo collegij ducalis, & eccle
się cathedralis affixit: verum eas quamprimum facultatis nū
cius publicus abstulit: Rescripsi tum demum domino Deca
no, debere eum futuram meam præsidentiam, inuulgare vt
vt vellet: Qui dum rursus negotium ad facultatem detulisset:
neque mihi eo die responsum daret vllum, rebus propemo
dum desperatis, dolenter ferebam me nihil honore dignum
pro literis agere posse / adeo biliosi erant pleriq; & stomacha
bundi, mali & sinistri interpretes: Audijsses rumusculos,
quouis vento leuiiores: ferebatur Eckium aduentasse: quo bo
nis viris negotiū faceretur / ac otium disturbarer: vtque fama
mutabilitate celeritateque plurimum valet: mira quædam, nō
minus vana quā ridicula quotidie ad aures peruenerunt: Mi
rum quomodo a multis trepidatum / quam varia in Eckium
spargebantur / idque nulla mea culpa: mirum quantum mi
ris ac inanibus terriculamentis aliqui gloriabantur ac multis
figmentis patrum animos a me alienare satagebant: At omīa
susq; deque faciēs, forti animo perdurabam: ac oīa gnauius
dissimulans, omnibus me humanum ac beneuolentem pre
stare non destitī.

Cumque desperassem iam quicquā honorifici posse ab al
ma facultate Theologica consequi: Reuerendissimū d. Geor
gium Episcopū Vienn. singularis integritatis ac rare pbitatis
patrē, adh/ ci^o fauore Vienna abitur^o: cuiq; me meo frustratū
desiderio esse exponebā: quare quasi stupefactus Reuerendis
simus, rogauit vna secū apud Laurentiū Saurer erarij Austri
aci prefectū (vulgo vicedominū appellitāt) coenitarē: ad quē
cum venissemus eadē illi cōquestus sum, & D. Philippo Al
tinger V. I. doctōri, ac Cēsariæ Maiestatis per Austriā que
stori: Quorū ope & opa, res ista ad Cēsareū regimē delata est
Et supplicatione meo nomīne oblata/ facultatis Theologicae
professoribus vij. die Augusti. mandatū est: vt pro animi mei
sententia ad disputandū admitterer: qui coestim corā regimi
ne cū eorū priuilegijs ac statutis comparentes, cōquesti sunt
(.vii ad me relatū est.) regiminis decretū/ ac petitionē meam
ordinationibus eorū ac consuetudinibus aduersari: neq; posse
se a laudabili patrū instituto facile recedere.

Accersitus sum & ego/ ac rogatus exponere in quibus alma
facultas Theologica, meē reluctare sententiē: Causabar pri
mo omnīū/ quod mihi respondentē obtruderent: cū quilibet
possit suo fauori renunciare: & respondentē habere sit in pre
sidentis fauorem: Nec parū, immo ferme totū referat/ argu
menta longius deducta, breui manu, distincte, ac dilucide col
ligere: nam sic liquere possit respondentē intelligere & ratio
nem & opponentis intentionē: Dein locū me optare capacio
rem/ quā sit Theologorū lectoriū: quo celebris doctōrū or
do, ac tot^o scholasticus coetus p dignitate rei cōuenire quiret
Tempus mihi cōstituerunt incōmodū: nā vltra publicas stu
diorū nostrorū vacatiōes, me abesse a gymnasio Ingoldsta
dien. vix decere: quodq; facultas antemeridiano tempore dun
taxat disputare veller, breui & conciso, mihi displicere: Rurs^o
in materia quoq; nos minus conuenire: quod cū ego obtulis
sem/ vt quācūq; mallerent, deligerent materiā/ sup qua ego ex
tempore, citra librorū adminicula quos tū vano metu mecum

Geor. epi
Vienn.

Laurenti,
Saurer vi
cedns

Philip.
Altinger
Cēsareū
regimen

Eckij pro
positio
coram re
gimine,

aduectos suspicabantur, meo ederem Marte: qm̄ sic plane in-
telligerent, me non prius domi perleatū(.vi. ita loquar.) ad-
uentasse, & in sacceperio propositiones attulisse: Et calcogra-
phi opera, tempestiue schedas cōclusionū inuulgarē: vt sic sta-
tuto die, doctores cōtra doctore argumentarent: Obscrabā
tū supplex florētissime domus Austriacę primores & gubers-
natores clarissimos/vt eorū humanitate ac fauore, in harenā lit-
teratoriā descēdere, & manū cū doctis(vt aiūt) cōserere, mihi
liceret: hoc apud illustrissimos principes meos, Boiarie duces
inclytissimos, totūq; Ingoldstadiense gymnasiū, me ingentis-
simi beneficij loco predicaturū: Pollicebar p̄tereā, si q̄sp̄ā do-
ctorū Vienn̄, Ingoldstadiū disputādi gr̄a veniret: itra octauā
cōgressus litteratorij locū quā decentissimū me ei daturū.

¶ Tū res eo pacto p̄ excellētiss: Cēsaris senatores cōfecta est
vt postero die mane respōdentē D. Augustinū canonicū regu-
larē Vlmensem tuerer in materia confessiōis: ac ip̄e. xviij. Au-
gusti absq; respōdente via regia disputarē in vniuersitatis aula
maiori: Offerre debere materiā facultati: q̄ pro arbitrio recipe-
ret/quę veller/cetera expungeret: & in vicē q̄ vellēt assignarē
quę oīa ego cū gratiarū actione & summa animi alacritate ac-
ceptauī: Itaq; eo die obtuli eis materias tris: vnā de diuinarum
p̄sonarū productiōibus/alterā de substantijs sepatīs angelicis,
Tertiū de castrorū impignorationibus, fructibus in sorte nō
computatis/de redditibus p̄petuis ac pecuniarijs/ de vitalicijs,
de pacto retrouendendo &c.

¶ Itaq; sequēti die, vti decretū erat/ dñi Augustini, pro virili
mea strēnuū, in frequēti clarissimorū virorū cōfessu, p̄pugna-
torē egi: quatuor tamē dūtaxat erāt argumētantes: In causa
fuit: quod respōdens diutius p̄ more facultatis in probandis
positiōibus versabat: & quod d. Ioan. Heckman Ostrofranc^o
sacrę Theologię licēciatus ac canonicus Vienn̄, apud suos vlt̄
Chrysippo acutior in logicis nodis habitus, prolixius respe-
ctus a rebus absolutis separi, ac maiore esse quā denariū p̄dica-
mētorū numerū, cōtenderet: diu q̄q; in illa luctabat cōsequē-

Heckij peti
no

Augusti.
Morijs

Heckmā

tia, quā probandā suscepit, Adam est cōfessus in padiso: er-
 go Adam est Adam. D. Ioan. Cuspinianus, post Contr. Cel-
 tū aliquādiu laurē custos/iā vero a cōsilijs Cēsaris ac p̄fē-
 ctus senat⁹ Viennensis, vir p̄ter recōditam eruditiōē erudi-
 tissimus, cū nobili ac doctissimo viro Ioan. de Snaipeck. Cē-
 saris Cancellario dignissimo, disputationi interfuit: & ad D.
 Leonhardū nostrū de Eck, literas sui iudicij indices & testes
 dedit: Et quia tanta erat auscultantiū multitudo, in loco mi-
 nus capaci & arcto: tāta fuit eorū p̄ssura/vt iuuenis p̄ssus viri-
 bus destitutus, Syncopi deciderit Sub vesperā misit ad me fa-
 cultas Theologica prioribus duabus positionib⁹ cōtenta: at
 resecta cōtractuū materia, in locū duas substituerat questioēs
 de incarnatione & sacramētis: ad quas dū cōfestim cōclusiōes
 posuissē, totam materiā calcographo stanneis typis excuden-
 dā tradidi: qd postero die impigre fecit: & die dñico disputati-
 onis schedę publicatę sūt/ & p̄ famulū facultatis singlis distri-
 butę. ¶ Instabat apud me d. Ioan. Cuspinianus / vt eo die
 dominico. S. Laurentio dicato, in eadē diui Stephani cōtionē
 ad plebē facerē: morē gessi hōi nō inuitus/ tāto me p̄sequebat
 fauore/ tāta me semp̄ excepit hūanitate: multaq; mihi & rara in
 lris cōmonstrabat: qbus mirifice oblectabar: Friderici q; pri-
 mi Imp. Barbarossę effigiē in numismate auidissime cōtem-
 plabar: optabā egdē aliquā mihi dari occasionē, tāto viro gra-
 tificādī: Die vero. xi. Augusti cum d. officiali Christophero
 Tenngler ad Thermas p̄fect⁹ sū quarto a Vienna lapide: statū
 tñ reuersi sumus. nō defuerūt Eckiomastyges: q Eckiū metu
 disputatōis p̄cussū, aufugisse mentiebant, vt alia multa. Laurē-
 tius Saurer vicedñs/ sermōi de diuo Laurētio habito, p̄ occu-
 patiōes nō interfuerat: is apud me instabat: vt in solenni diue-
 virginis festo/ q̄ assumpra in cōclū ab ecclesia canit, populo cō-
 cionaret: nec huic negare quicq; audebā: quod me hōi nē igno-
 tū/ ip̄e illratus, eruditorū tñ admirator supra q̄ dici q̄at, amice
 & humaniter tractauit: & qd ei⁹ potissimū ductu & auspicijs
 disputatio mea per Cēsareū regimē decreta est.

¶ Adueniente ergo. xviij. die Augusti, ordinauerat Cēsareū

B ij

Cuspinia-
nus

Ioannes
Snaipeck

Cuspinia

Friderici,
Imp.

Thermas

Laurentii
Saurer

Georgius
Besserer.

Doctores
Vienn

Martinus
Huper
Ioannes
Trapp.
Ioan. Ca
mers

Padua

Ioan. Sco
Ioannes
Lentsch
Christop
Kilber

Ioannes
Heckmā

Thomas
Resch

regimē, tanquā disputationis superintendentē, egregiū ac pre
cellentē virū Georgiū Besserer V. I. doctore Sucuū: quo oia
modeste, grauit̃, ac sine turba fierēt: Itaq; breuiscula orati
one prehabita / disceptatio ipsa agi cepta est, in frequentissimo
ac maximo doctorū & scholasticorū / addo etiā laycorū con
fessu: Doctores ipsi praeceptores mei summopere colendi,
erudite, modeste, ac doctissime impugnabāt posita nostra: q̃
cū ego obiecta diluerē: ipsi rursus repugnabāt: atq; ita sūma
cū maturitate, doctrina nō vulgari, disceptatio, ante meridia
nis & pomeridianis scholis, tota die habita est: vt doctissimo
cuiq; nō potuerit, nō iucundissimus esse, literatorius iste con
gressus: At forte digissime antistes, scire percupis: qui rē stre
nue gesserint: & gnauiter in palestra literari versati sint: Hos
nouerit R. P. T. fuisse p̃cipuos: quos iā ex albo tibi enūera
bo: Argumentat^r est D. Martinus Huper facultatis decanus
ex sacro p̃dicatorū ordie vir admodū acut⁹, et hui⁹ scholastici
exercitiū gnar⁹. D. Ioan. Trapp, mature eruditōis ac doct̃r ie
vir, Leucoteciae Parrhisiōrū alūnus. D. Ioan. Camers Italus,
diui Frāncisci sacerdos / variā doct̃ria p̃ditus, musarū antistes,
& hystoriae diligens scrutator: qui ex studio Paduano (vbi
cū magna laude philosophiā professus est,) ad Viennā cōces
sit: & prim⁹ doctoris subtil⁹ Ioan. Duns Scoti dogmata subti
lissima; plenīs velis Viennensi Gymnasio inuexit: D. quoq;
Ioan. Lentsch Vuissenburgius, industrius neotericorū sectae
adsertor: D. Christophorus Kilber ingenio, vt mihi videbat^r
acuto, accurate & in forma (vt aiunt) rationes suas validas
adamussim stringebat. Post sacrae Theologiae doctores, locus
datus est facultatis artiū decano, ac D. Ioan. Heckman sacre so
phiā licenciato, in quo solo maiore desiderassem modestiam
nam is omnia clamorib⁹ opplebat / ac scholasticis sua volebat
proponere argumenta: ratio sua erat ipsi⁹ Scoti. q. 1. q̃t. ex
maxima quā Ocham improbat q. ij. prologi. Thomas item
Resch cognomento Velocianus, amenissimi ingenij vir, in sa
cra Theologia & humaniorib⁹ literis, laurea insignit⁹, affere

bat pleraque remotiora ex diui Augustini & Platonis, de angelicis spiritibus, sententia: Hungarus quispiam hospes, longo residens post doctores subsellio/iussus aliqua in mediu afferre nescio q̄ minuta infantiliter ex puris particularib⁹, pro quantitatē & rei quantē distinctione, ex triujs allata, calbuciebat: Sicq; act⁹ disputatorius, Rectore magnifico Victore Gamp Victor Gamp D. Georgio besserer, ac facultatis decano, sic volentibus, supra vota etiam celebriter finitus est

¶ Postea die, xix, Augusti, quoniā prioribus diebus disputationis scheda, contra Eckiu, incerto auctore, publicata fuerat: neq; tūc, sicut nec hodie, potui a quoquā certior fieri: quisnā carūdem positionū esset autor: Itaq; eo die coegerāt Ruprechtum Hodel collegā veteranū, cathedrā ascendere/ & positiones contra Eckiu adfixas tueri: q̄ captus est minime celeris, qd ob tū ingrauescentē & affectā hominis etatē/ minus mirabar, vir tū est probe erudit⁹ ac doctus: ac in magno semp p̄cio habitus: qui persepe ingenue fateri solet/ quā stulte egerit: qd se ad defendendas hmōi positiones induci passus sit: sed non succenseo viro optimo & docto, bene de Eckio sentienti Ingressus ergo disputationē, contra caudas positionū aliqua argumentatus sum: In primis contra ridiculū conclusionum factorē: qd infantiliter existimasset, oīa p Eckiu in disputatione proposita, eius fuisse sententię tanquā asserta/ & ab eo firmiter tenta: cū in fronte disputationis videre debebat, Eckium nō quod ita sentiret/ verū exercitiij gratia paradoxa hec disputasse collibitū erat: nec temere, Academicorū more, vt qui ipse peregrinabar: peregrinas itē & vagantes adseruiones propugnare: Nesciuit forte ignobilis ille & subacidus conclusio nū formator, modū in disputatione obseruari solitū: quod p acuendis ingenijs, sepius disputando, contra cōmunē, cōclusiones proponuntur, interdū etiā contradicentes: Id r̄um speciatim in cōclusionē tertiā ostēdebā/ sic rationando, Eckius non opīatur oppositū Scoti de prioritāte originis & naturę: ergo falsum impingitū Eckio: antecedēs liquet ex Chry

Victor
Gamp

Rupertus
Hedl

Contra
Eckium
disputata

ſopaffo p̄deſtinatiōis ab Eckio edito, Centuria. ij. Nūcro. xl.
vbi aſtruit ſententiā Scoticam, aduerſus Neotericorū turbam
¶ Eadem temeritate procaciter dictū eſt propo. i. coneluſ. i.
Eckiu diſtinctionē ratiōis nō vidiffe: qui eā Tibingæ, Colo
niæ, & Friburgi vidit/ac Ingoldſtadij docuit: Audaculū exti
ſiſſe propoſitionis hui⁹ poſitorē: qui p̄licenter auſus fuerit di
cere ſe nouiſſe/quod Eckius etiam priuatim non viderit:cū tñ
illū latuerit, Eckiu iam ſexennio ſubtiliſſimam Scoti viam, fide
liſſime ſtudioſis auditoribus, lectione ordinaria tradidiſſe, &
in preſentia tradere:quare perperā illū ex Scotico prōptuario
cōcluſiōes cōtra Eckiu poſuiſſe:fateri me ingentue, Eckiu non
oīa vidiffe:qui iuuenis adhuc trigeliū annū nondū egreſſus
p̄ſa adhuc diligētīſſimo ac iſraſto ſtudio atq; labore improbo
videre poterit. Magiſter Rupertus denuo tūc ſe publicitus ex
cuſabat: meq; rogabat plurimū/ne quicq; egreſſerē/hāc diſpu
tatiōis puinciā, ſenilibus humeris, grauati m eſſe ſuſceptā: eo
rūq; quē adferebā in mediū ad ſumere volebat omnino nihil
Qua de re viro ignoſcens alioquin bono ac integro: ex eo po
tiſſimū quod nullus ex primorib⁹ cōparebat, cōcluſionū excu
ſor: qui Cathedrā tuendā cōſcenderet: In materia ipſa p̄ hono
re actus, duas deduxi rōes: vnā ex Adā Goddam cōtra forma
litates: alteram pro eo/ quod Adam peccante, verbum non
fuiſſet incarnatū. D. Trapp, & D. Camers ſolutiones quaſ
dam afferebant: quibus more ſcholatiſtico repugnabam: quo
facto & iſ diſputationis actus ad calcē perductus eſt.
¶ Inuitarūt me eo die alme facultatis Theologicę doctores,
& ducaliſ collegij. xij. viri ad prādiū: vbi p̄ i mortalē, q̄ ſe beni
uole & amice geſſerūt: opinione & ſpe mea maior illorū erga
me charitas erat:& q̄ priō in me duriores ac i mites fuerāt/ir ani
b⁹ forte aliorū decepti ſuaſionib⁹: dū apertū Eckij ingeniū, ani
mūq; in fronte poſitū agnoſcerent: ſummā liquido oſtende
bant beneuolentiam / adeo vt arcuſſimo amicitiae vinculo
vinceremur: Et dum ſolum ab eis teſtimonium habite diſpu
tationis peterem: ipſi vbertim humanitatem & amicitiam ex
g Eckium teſtati/polliciti ſunt literas nedum diſputationis

D. Ioan.
Trapp.
D. Ioann.
Camers

Theolo
gi
Collegia
zi

testes/verum etiam gloriæ præcones condituros: quæ nostra
vota æquarent: quibus gratias egi immortales / & me eis vt
filiolum & discipulū commendans, eis valefactis (quod po-
stera die, voti iam compos eram patriā repetiturus.) cū pro-
penso eorum fauore, gratia ac amicitia discessi: hæc hæcte-
nus de disputatione.

C Sed iuuabit forsā dignissime præsul, & alia illic a me visa
commemorare: Primo omniū nobilem illic vidī supellectilē
librariam, nondum in lucem editorum: inprimis clarissimorū
doctorum Henrici de Langenstein Hassiæ, in librū geneleos
& Henrici de Oyta Phrisij in Theologicas sententias cōmen-
tarios carnosissimos: Hi enim duo, ab Illustriss. Austriæ du-
ce Rudolpho ad nouellam gymnasiij plantationem, a Parrhi-
siorum Leucotecia vocati fuerūt: Ceptum est autē Viennense
Gymnasium præfato duce Rudolpho fundatore. xxvi. Ann.
nato. Anno a natali CHRISTIANO. M.CCC.LXVI. in
diui Georgij Martyris festo: Sepultura doctorum in æde
diui Stephani visitur: Multa quoque illic præclara extant in
Mathematicis opera ac instrumenta/ab mathematicorū princi-
pibus Georgio Peurbachio, Ioan. de mōteregio ac alijs ela-
borata: nā Mathematicæ studiosos semper habuit hæc vniuersi-
tas. Vidimus etiam Georgiū Trapezontiū peripateticū ac
singularis eruditōis virū, in eleganti ope/quod p̄ Aristotelis
defensione cōtra Platonē & Academiā scripsit, ex bibliotheca
Mathiæ Regis Vngari victoriosissimi allato: cōtra quē ob id
Bessario Apologiam Platonis edidit, D. quoq; Ioan. Camers
Cordiger (cui⁹ sepe iam meminimus) nō nulla Frācisçi May-
ronis in sententijs scripta subtilissima, nondum a calcogra-
phis excusa: Idem Damasceni Theologiam latine translatā
in vetusto codice mihi ostēdit: quā tñ nuperis annis p noua
trāslatiōe pmulgarūt: vidimus & alia id gen⁹ nō parū multa.

C Sed id memoratu dignissimū: quod Viennæ apud Augu-
stinianos sepulti sunt sumi Theologiæ proceres, Gregorius
de Arimino acumine ingenij sup̄ verī fidē excelso, et Thomas

Henr. de
Hassia
Henricus
de Oyta.
Dux Ru-
dolphus.
Viennen-
se studiū

Peurbach.
Ioann. de
mōteregio.
Trapezo-

Rex Ma-
thias
Camers
Mayro.
Damasc.

Gregorio
arimin.
Thomas
argentin.

Ioachim
Vadianus

Argentoracē facilis ac resolutus doctor : quorū tamē epita-
phia erāt incōdita, barbara, & numeris inconcinnis duriuscu-
la : Rogavi amicū nostrū Ioachimū vadianū Heluētū, abso-
lutissimū musarū antistitē : vt elegātius ac tersius, tantis viris
excuderet elogiū : vt quī id fauente ac propicia Minerva pre-
stare posset : quī etiā se hoc facturū nō grauātū & prouinus
exarauit : Quod quia elegās est & politū placuit hic inferere.

¶ Viennē ad sepulchrū Gregorij de Arimino, Io-
achimi Vadiani ex Gregorij psona epitaphiū
Dulce solū patriæ tribuit mihi Ariminum ingens
Adriaci socias, qua Padus intrat aquas
Me iuuenem Ausonia cœperunt mœnia Romæ
Donaruntque bonis artibus ingenium
Mox vbi succreuit, studijs vehementior ætas
Atque animo cœpit candidiore frui
Diuinas artes & mystica sacra professus
Parrhisij Gallus qua colitarua soli
Interpres diuum, nature, hominumq; ferebar
Et primus tanta mi fuit vrbe locus
Inde vbi tot nostros tempus decliue labores
Fregit, & e senio mens mihi fessa fuit
Ipsa Vienna locum nostre dedit apta quieti
Qua celer amplifluis infremit Hister aquis
Pulchra Vienna, viris, & terræ munere diues
Austriade sobolis, Pannoniæq; caput
Hæc vbi deserto migravit corpore vita
Occlusit dulci membra caduca sinu
Mente fruor diuū aspe. tu, & cœlestibus oris
Quodque animus petijt muneris, illud habet
Si qua meum nomen terris modo fama sequetur
Ingenij nobis hanc monimenta ferent

S. Stepha.
Templū

¶ Templū vero S. Stephani in vrbe primū, magnifice ac sus-
perbe est extructū : in quo plurimæ sanctorū reliquiæ adser-
uantur religiosissime : vt nec me in vna æde plures vidisse reli

quias (Colonia Agrippina dempta) meminerim ; Sanctorū
 quoq; Cosme & Damiani capita (qui medicorū dñi tutelares
 venerantur) illic habentur : Plurimi quoq; Austriæ duces, tur-
 ham archangelī illic prestant : sed sumptuosissima ac magni-
 fica ē in primis diui Fœderici : III, Imp. Aug. sepulchri moles
 Aegyptiacis pyramidibus ac Mausoleo preciosior quā inter
 orbis miracula numerabit posteritas : Turris ecclesiæ iungitur
 ubiq; terrarū cognitissima : qđ cæteris (Argentoracensem sem-
 per excipio) editior sit ac pulchrior : gradus habet vsq; ad verti-
 cem. cccc. & xxvi. Vertex autē postea sine gradibus in conum
 acuitur (cacumen voces, vel pyramidem) & tertia pars altitū-
 dinis esse creditur : Hoc quoq; memorabile extat : quod in vi-
 co quodam typus & simulacrū existit Basilisci : qui fœderi-
 co. II. Imperij habenas gubernāte, in fōte vulgo ziegelhoffs
 brun appellato repertus est & occisus qui antea plures homi-
 nes venenato visu interfecerat.

¶ Non erit in cōmodū Dignissime p̄sul, & viros cōmemo-
 rare optimos quī me aduenā, & nihil benemerentē, sola corū
 humanitate ac virtute perbenigniter tractarūt, & suis exceper-
 rūt domibus : vt quantulācūq; eis rependam gratiā : quātuis
 iam septicule Reuerendissimi d. Episcopi, d. Laurentij Saurer
 vicedomini, Ioan. Cuspiniani, Christopheri Tenngleri, Io-
 achimi Vadiani, & quorundā aliorū meminerimus : At ne aliij
 se preteritos & Ecktiū nullā habere officiorū rationē, iuste cō-
 queri possint : Græcum illud ei obijcientes, μετὰ τὴν πόσιν
 τάχιστα γράψαι χάρις : In hoc albo aliquos depingamus :
 In primis occurrit nobis eque nobilis ac doctus vir d. Ioannes
 de Snajbeck, diui Cæsaris Cancellarius integerr. qui nos mul-
 to prosequēbatur fauore : & dū in festorū multitudinē sermo
 noster cōiūualis excurrisset : instabat obnixē, vt domū reuer-
 sus meam super eare sententiam, literis exactius committerem
 quod mihi abeūhti rursus demandauit.

Victor Gamp Vtenū. V. I. doctor, archigymnasij rector ma-
 gnificus, supra quam ætas ferat doctus & prudens, & in me

S. Cosm.
& Dami-
anus

Frideri
Imp. III.

Basiliscus
Fœderi-
Imp. II

Post mu-
nus illico
cōsenescit
gratia
Ioannes
Snajbeck
Festorū
sanctorū
multitu-
do

Victor
Gamp

C

Georgius
Tanstetter

officiosissimus, votis meis semper placide annuebat: Georgius itē Tanstetter Collimitius, mathematicorū nostrę tempestatis principilus, ac viriusq; medicinę doctor celeberrimus in cōferendis hūanitatē in me officijs, nulli erat secūdus: adeo vt onerare potē Eckiū officijs/quā honorare videretur: quibus D. Philippus Altinger iuris cōsultissimus, Petrus Tanhauser (q prim^o insignia doctoratus in iuris ciuilibus prudētia Viennę adept^o est) & Vuilhelmus Billinger archiater insignis, beneficiendi studio certatim me obruerint: vt plane nesciā, cui nam illorū sim factus obligator: tanta erat omnīū humanitas/tanta virtus/tāta quoq; beneuolentia ac beneficentia: Horū, donec vita p̄seuerabit, animo recordabor gratissimo: atq; vtinā tēpus & res, idoneā aliquā referendę illis gratię occasionē, suppeditēt: videbūt sane apud Eckiū gratitudine animi nihil esse antiquius/& qd poeta inquit, Et bene apud memores, veteris stat gratia facti: Erat p̄terea honoris mei studiosissimus, Gabriel Gutrater, iuris licentiā nō mediocriter doct^o, ac archigrammateus Viennē, Aderat tñ mihi p̄ ceteris semp̄ officiosissime ac obsequēter, Ludouicus Restio, mihi sanguine iūctus phiē magisterio decorus/vir etate quidē adhuc virēs: at in lris politiorib^o & romanis nō postremā notā: hic qd potuit & licuit a latere nō nūquā discedebat/ac sedulo & fidelissime iussa exeq̄bat: q et amicū se esse ostēdit/et aīcicia nra nō indignū

Philip.
Altinger
Petrus
Tanhau.
Vuilhel.
Billinger

Gabriel
Gutrater

Ludouic
Restio
amicus
Eckij

Rudolp.
Agricola

Melck

Bandinus
Magister
sentētiarū

¶ Postremo dū iā diuulue Viennę morat^o essem/cōfecta disputatione, dñis patronis & aīcis valefactis, xx. Aug. Rudolpho agricola, musarū nō triuiali alunō, comite/Ingoldstaditū uersus, itinēri me accixi: & p S. leopoldi oppidū p̄fecti ad Melck uenimus, insigne diui Benedicti Monasteriū: vbi dū in hospiticio itineris comites, corpora & eqs curarēt: ego p meo in bonas lras amore, Monasteriū conscendi, supellectilē chartaceā uisurus, vbi codices repi p̄limos: at in primis mirifice oblectabar in magistri Bandini sūma Theologica: quā dū diligētius lectitassē/cōperi (dēpta stili elegātia) nihil eū aut p parū a Petro Longobardo sentētiarū magistro differre: iū singulas sentē

Geor
e tem
errimus
us: adeo
r: quis
hauser
Vienn
benefa
ui nam
s/tan
u, do
tinā tē
E, sup
hil esse
veteris
s, Ga
archi
oloss
ūctus
in lris
uit &
me ius
dignū
a dis
olpho
ū vera
Telck
ospis
onas
ā via
tabar
lecti
Petro
ntene

tias, eo etiā ordine quo magister, doctissime prosequit: Cōu
li enim cōfestim librū libro, nō in vno loco: vt mihi dubitatio
suborta sit nō modica: quis ex eis cucul^o fuerit/alienū sibi sup
ponēs partū: Petrus em̄ a tot seculis receptus est p̄ certo au
tore & primario huius summe: at cōtra peruetustus est Ban
dini Codex, in antiquissimo monasterio: tali formula cōcin
natus: vt quis facili^o aliquid addiderit/ q̄ detraxerit, XXIII.
dein die Aug. ad Lintz venimus, ducum Austrię in superiori
prouincia regiā, ac nobile mercatorū emporiū: q̄rū magn^o eo
tēpore ex Sueuia, Polonia, Bohemia, Austria, Morauia, Ba
ioaria, & Alpib^o cōuenerat nūer^o: inf̄ quos & Gētiles reperi
Memingenē Raphaelē Satelin & alios, beneuole ac officiole
se exhibentes: Sirenuus q̄q; dñs Vuolfagnus Iorger aurata
milicię eques insignis, puincię Austrię supra Onasum p̄les
ac Cēsaris a cōsilio equo nos solutario donauit: q̄ facili^o itine
ris ferrē difficultates. XXV. D. Aug. Pataviū trisluuio nobi
le applicuimus vbi a Reuerendissimo d. Episcopo, d. Decano
ac alijs, non enim curarūt viri boni & integri, semidocti cu
iusdam nugatoris & amuli contra sodalitatem nostram litera
toriam & nos, euanidas ac mendaces literas. Non minori hu
manitate, quam in descensu, exceptus / extortaque ægre abe
undi facultate / XXVIII. Augusti, sanus & incolumis In
goldstadum reuersus sum, D. O. M. duce: cui ob infinitam
in me benignitatem & misericordiam, gloria sit, honor, ma
iestas, & benedictio in æternum: Vniuersitas ipsa, pro de
bito virtutis premio in expensarum releuamen, argenteo me
remunerauit poculo: Verū, vt est hominū in mūdo viuentiū
mos corruptissim^o, detrahēdiq; studiū apud oēs pr̄sus vt vir^o
pestilētiūm irrepit: nō defuere q̄ Eckiū morderēt, et de
traherēt: ac factū ip̄m nimis temerariū esse affirmarēt: multa q;
cōmētarenē cōficta, solius gloriole studio moti & exacerbati
nullā gloriā eckiū Viennę cōsecutū vano rumore diffunderēt
& quāto quisque indoctior ac magis in vnum vel aliū nimis
herēter affect^o: tāto peiores et biliosas effudit iudicē aspgines

Lintz

Volgagn.
Iorger

Pataviū

Verū hæc floccifacio, exercitiū scholasticū, vti hominē studi-
osum decet quesui: gloriose rumusculos in vtramvis aurē fa-
cile cōtemno: sat tñ sit probatorū & magnorū virorū iudiciū
& testimoniū: Nam hmōi vanis rumoribus etiā animos vene-
rabilū doctorū Viennę, viri quidā mali, omīno a me auerte-
rant: Proculdubio si clarissimi doctores Viennenses animum
meū syncerū initio cognouissent: non minori me humanitas
te exceperunt/ q̄ dimiserūt: neq; vllā fecissent habende dispu-
tationis difficultatē. Volui ergo te Reuerendissime p̄sul pre-
senti epistolio, tanquā dominū meū obseruandissimū, de omī
re facere certiorē: vt si quicquā sinistri tibi relatu fuisse: huic
Reuerendissima p. t. aures minime credulas prebeat: neq; pati-
atur clientulorū numero esse: Veneror enim in te eū locū quē
tenes in ecclesia dei magnū vtiq; & prepollentē: nam in eccle-
sia Eistetten̄ p̄sul cōsecratus es: quæ tot seculis quot stetit
semp̄ celebris habita est & amplissima: Cuiq; magni semp̄ pre-
fuere viri, diuus ipse Bilibaldus, sancti Richardi Sueuicę ducis
& Anglię regis potētissimi filius: qui magni illius Opho-
nis nepos fuit: qui Ophenburgū cōdidit & Ophonis cellam
fundauit: Multi dein sancti in ea sede rexerūt: multi ex nobis
lissimis parētib; orti, in ea sederūt ex Langgrauis Liechtenber-
gij, Burggrauis Nierenbergen̄, Comitibus de Vuirtenberg,
Otingen, Graispach, Sweinsfurt, Heideck, & alijs nobilissi-
mis familijs: quorū omniū memoriā in dicato opusculo olim
ad posteritatē mittere proposuimus: quāuis & hoc sit memo-
rabile, Gebhardū postquā. xij annis ecclesiā Eistetten̄. rexisset
in summū Pontificē Romanū electum, & Victorē. II. appel-
latū: quod raro nostre Germanię Episcopis cōtigit: Ample-
ctor etiā beatissime p̄sul nativā tuā familiam, vetusta em̄ no-
biliū de Eib orientalis Francię familia genitus es: quā iam pri-
dem literatis omnib; cognobilē reddidit patruus tuus, Alber-
tus de Eib, vir singularis eruditōis & peramoeni ingenij: qd
in elegātī & mirifico ope, Margaritę philosophicę, suo Marte
elucubrato, facile omnibus ostendit. Quare Reuerendissime

Eistetten̄.
Ep̄us
S. bilibal-
dus

Ophēburg
Schuttern

Ep̄scopi
Eistetten̄.

Victor. II
Papa

Eib
Albertus
de Eib

præsul, emensi Viennensis itineris diarium, vere a me per scriptum
placido suscipe vultu : me quoque clientulum & Capellanum tuum,
tue ecclesie canonicum sub tue protectionis alis benigniter sus-
ceptum foueas ac tuearis : at si quid seruicij aut obsequij mea li-
teratoria opera prestare possim : hoc omne, iure a me exigere po-
teris : ego rursus lubentissime impariar Valeat beatissima pa-
ternitas tua Ex Ingoldstadio, x. Nouëbris Anno gratiæ. M
D. XVI.

Scheda disputationis

IOANNES ECKIVS THEOLOGVS : INGOLD-
stadij procancellarius ac canonicus Eistetten. in laudatissi-
mo Viennæ superioris Pannoniæ Archigymnasio, has
infra notatas positiones exercitij causa disputauit
XVIII. Aug. Anno gratiæ. G.D. XVI.

¶ Quomodo de productionibus ac constitutionibus
personarum in diuinis Theologus speculetur.

Essentia diuina suis attributis omnimodo idem pificat : & hoc
loquendo de attributis in significato non in significando.

Quare frustra aliqui ad distinctionem rei confugiunt, cum omnia que
distinguantur ratione distinguantur realiter contra S. Tho.

Immo nullam censemus admittendam distinctionem conceptuum
absque distinctione rerum, contra communem.

Pari ratione sequens est attributa nec inter se nec ab essentia di-
uina formaliter distingui cum tanta idem pitate inter se conueniunt
sicut essentia cum essentia : contra Scotum.

Cum ergo tanta sit essentiae diuinæ simplicitas, nullam oportet
ponere in productionibus ad intra distinctionem inter principia
Quo & Quod contra communem.

Vnde filium habere principium quod, libenter admittimus :
sed vel essentiam, vel memoriam secundam esse principium quo
imus inficias, contra Scotum.

Vnde etiam relationem esse principium quod filij admittimus contra
Ocham quous ipsam esse principium quod negemus contra communem.

Pater ergo generat filium, quous deum genuisse alium deum simpliciter

C in

- negandū sit sicut Magister eā negauit contra Vorrillon.
- 9 Sequit̃ potentia generandi esse in diuinis, quāuis si sit posse generare non sit in filio. Contra communem.
 - 10 Quare potentia generandi essentia diuina esse nequit adæquate neq̃ essentia diuina cū memoria secunda, cū non sit formaliter quid sed ad aliquid, contra communem.
 - 11 Nequit ergo potentia generandi ad omnipotentia simpliciter pertinere, quæ solū respicit ad extra possibile fieri.
 - 12 Sicut autem in diuinis est generatio & generandi potentia: ita esse terminum formalem generationis diuinæ intrepide asserimus. Contra Arimin.
 - 13 Essentiam tamē diuinam esse terminum formalem generationis non recipimus contra Scotum: sed relationem esse huiusmodi terminum concedimus contra Ochā: quare eundem contingit esse terminū totalē & formalē contra comunē.
 - 14 Cū S. matre ecclesia filiū esse de substantia p̃ris cōstant̃ fatemur: quāuis absurdissimū reputemus essentia generationis materiam vel quasi materiā dici contra Hen. Gandensem.
 - 15 Hinc cū sacro concilio essentiam generare diffitemur contra Richardū & Ioachim. quare generare non dicit perfectionē simpliciter dictū contra Gabrielem.
 - 16 Non tamen negamus quin maius sit generare filium in diuinis quam creare cœlum & terram contra Ocham, cum ei innita communicetur perfectio.
 - 17 Quod vero essentia nō generet nō est quia de vltimato abstracto nihil predicetur nisi formaliter cōtra Scotum, sed quia S. mater ecclesia sic rationabiliter determinauit, quāuis essentia nō generare, nulla ratione euidenti sit ostensum.
 - 18 Ineffabilis tñ filij in diuinis gñatio sicut ē eterna sine p̃teritiōe ita est vñuoca contra Aegidiū: qm̃ nihil formaliter est in vno cuius similimū nō sit in alio cōtra Ochā & Gab.
 - 19 Hinc sequitur, in nullo signo originis patrē prius producere filiū quā spiritū sanctū. cōtra Scotū, quoniā secundū d. Athanasium personæ in diuinis coeternæ sunt & coequales.

Vnde diuersum ordinem tam inter signa originis quā naturæ 20
essentialia & notionalia: nō recipim⁹: quoniā in hac supbene
dicta trinitate nihil est prius vel posterius.

Relatiōes tñ originis a relatiuis p̄prietatib⁹ in diuinis nō sepa 21
randas ducimus in cōstitutione personarū cōtra S. Tho.

Sed quia inter cōstituens & constitutum debet esse distinctio 22
non assentimur personas diuinas per essentiam & proprietates
relatiuas cōstitui contra communem.

Eadem ratione per absolutas proprietates personæ nequeunt 23
cōstitui contra Ioan. de ripa, sed se ipsis p̄sonę diuinæ distin-
guuntur contra communem.

Preter tñ distinctiōnē p̄sonalē in diuinis etiā formalē asserim⁹ 24
sed eā esse distinctarū formalitatū negamus cōtra Scotū.

Asserta ergo firmissime p̄sonarū trinitate, p̄ter rōem apparet, 25
q̄d F. Maronis existimauit p̄sonā esse secundę intentiōis.

¶ Quid de substantiis separatis angelicis/ac eorū
iudicandum cognitionibus.

Angelos esse cū catholicis asserimus substantias simplices, na 1
tura etiā cōditos incorruptibiles contra Gabrielem.

Angelos esse compositos (aut quālibet aliam speciem) ex rea 2
litate generis & differentię negamus, contra Scotū, quamuis
componibilitas eis non repugnet.

Absurda est Boneti sentētia angelos ex materia primo prima 3
esse compositos, cū limitationem nihil aliud q̄ creaturā esse
arbitremur.

Quare nec angelus ex materia eiusdē rationis cum corporali 4
bus componitur cōtra Bonauen, quoniam est ab omni com-
positione ex his, physica & metaphysica alienus.

Vnde cum S. Michael sit angelis inferioribus perfectior, 5
differt ab eis specie, quare non omnes angeli sunt eiusdem
speciei. Contra Bonauen.

Sed nec omnes ab inuicem specie differre opinamur, cum 6
deus posset duas albedines facere separatas, absque hoc quod
facerent vnum, Contra Thomam.

- 7 Angelos tamen ordinibus distinctos secundum perfectionem naturae negamus, sed aliquos inferiores naturae, nobiliores gratia & ordine credimus, contra Richar.
- 8 Sic Gabrielē archangelū naturae, sed grā de supmo ordine fuisse crediderim, quare ex quatuor ordinibus supremis angelos mitti ad extra non est inopinabile, Contra Magistrū & alios.
- 9 Poterūt etiā angeli se localiter mouere, sine corpore assumpto quous vnus velocius moueatur quam alius, contra Hol. & Hib.
- 10 Sequitur ergo angelū per substantiam esse in loco, nedum per operationem: contra Picum quāuis nequeat esse in loco punctuali, aut locis discontinuis.
- 11 Sequit̃ etiā impartibile moueri, quamuis motū localem esse accidens successiuum a mobili vel angelo distinctū negemus, Contra cōmunem Ant.
- 12 Sola tamē volūtatē angelus se nō mouet, sed alia quadam potentia (suo modo) secus in deo, cuius volūtatē nihil resistit.
- 13 Quare S. Michaelis bellum cū dracone nō solum fuit contra dicendo intentione, sed fuit realis pugna, non tamen corporalis, contra Hassiam vt Sibylla refert.
- 14 Cū autē angeli volūtūā habeant potentiam, cognitiua non carent, vnde deum posse creare angelū vel hominem naturae impeccabile, impossibile arbitramur, contra Ocham.
- 15 Cognitiua potentia angelus deū ab initio suae creatiōis cognouit quā fuit supra enigmaticam & infra facialem beatificam, Contra Magistrum & alios.
- 16 Et sicut angelos deus nō nudos creauit, sic nec animā hūanam nudā arbitramur esse ab habitibus infusis. Cōtra cōmunē.
- 17 Sequitur tamen deū alicui posse dare noticiā abstractiua non presupposita intuitiua, quāuis intuitiua sup naturaliter de nō existente posse haberi nō assentiamur, contra cōmunē.
- 18 Angelus pōt res pñtia obiectas per se intelligere sine cōcursu speciei intelligibilis, quā oīno negamus, cōtra Arimin. quāuis species sensibiles libenter asseramus, contra Ocham.
- 19 Habitus creatus aliq̃s est tantū virtualiter noticiā: tamē noticiā

etiā f
Sic er
ab an
Cogn
idear
tame
Visio
fuerit
Quā
vna p
alia.
In illa
confi
dit in
Beati
etiā p
esse de

Et
Filius
si Ad
Nō t
fectu
Vnde
esser
tres cr
Nedu
ctus,
mi rep
Posse
termin
vniōn
Sicut
liti, ita

etiā formale de^o creature infundere pōt, contra Cameraceñ.
Sic ergo aliquis habitus pōt immediate inclinare ad actus, sicut 20
ab angelis discut^o minime videt negandus, Cōtra S. Tho.
Cognoscit autē angelus multa in verbo, essentia dei agente, nō
idearum ostensione, quæ sunt res cognitæ, Contra Marf. At. 21
tamen angelus in verbo non sic videt omnia.

Visio autē talis rerū in verbo, p̄supponit visionē verbi, quæ si 22
fuerit beatifica est totaliter a deo, Contra Camer. & alios.

Quāvis ecclesia disti^{cte} celebret festa de p̄sonis diuinis: tamen 23
vna persona non potest nec ab angelo nec a viatore videri sine
alia. Contra Scotum.

In illa tamen visione beatitudo angelorum principaliter non 24
consistit quoniam fructio est multo perfectior, sicut volitio exce
dit intellectiōem. contra S. Thomam.

Beatitudinē tamē angelorū (ad quā deo duce pueniem^o) nō 25
etiā perficit fructio formaliter, sed delectatio, quāvis passionē
esse de essentia beatitudinis negemus.

¶ Q. An decēs fuerit adueniēte tēporis plenitudie hy
postatice verbū ipsum diuinū: hūanā assūpsisse naturā

Filius in diuinis naturā humanā hypostatice assumpsit, Quis 1

si Adā nō fuisset lapsus, nō fuisset deus incarnatus. cōtra Sco. 2

Nō tñ admittim^o regnū creatū iam post lapsū Adæ esse per 2

fectius aut numerosius quā si Adā nō peccasset, cōtra Marfil. 3

Vnde nullū arbitramur iam saluari, qui in statu innocentie nō 3

esset saluatus, sicut S. Barbaram & Martinū alios habuisse pa
tres credimus. &c. Contra Gabrielem.

Nedum autē fili^o potuisset incarnari sed pater & spiritus san. 4

ctus, quāvis eandem naturam a duabus personis primo assu
mi reputamus impossibile, Contra Ocham.

Possit tñ vna natura assumi a tribus p̄sonis nō primo vnionē 5

terminatibus, quāvis de facto essentia nō sit primus terminus

vnionis hypostatice. Contra Varronē vt eū alij referunt.

Sicut autē essentia diuina nō assumeret naturā in vnitatē suppo 6

siti, ita nec p̄sonā assumi in vnitatē diuini suppositi ē possibile.

D

- 7 Sicut autem naturā hūanā verbū assumpsit, ita & aliā naturā sub
stantialē etiā nō cognitiuā potuit assumere, cōtra Hen. et Pic.
- 8 Has tamen nō solū successiue, sed etiā simul posset verbū assu
mere, quare illas propositiones, rosa est aurū, aper est ceruus
esse possibiles, Theologus habet admittere.
- 9 Vnum tamen suppositū creatum naturam creatam posse assu
mere imus inficias, Contra Ocham.
- 10 Sic tamē assumpsit verbū humanitatem quod simul & anima
& corpus assumpsit, quia nullo indigebat medio intrinseco v^l
extrinseco. Contra Henricum.
- 11 Quare corporis christi animationē & assumptionē nec succes
siue nec instantanee esse factā opinamur, supposito modo lo
quēdi q^d de^o tres angelos & nō plures posset sūp^l pducere, q^uā
tātū medi^o pduceret instantanee, & null^o successiue, cōtra Ari.
- 12 Sic tñ verbū in diuinis est incarnatū q^d nulla vnio interuenit
ab vnitis realiter distincta, quoniā nullā ponimus relationem
a rebus absolutis distinctam, contra Sco. & Ocham.
- ¶ Q.** Sint ne sacramenta nouæ legis: ad acqrendā
supremā hominis felicitatem mediā competentia
- 1 Sacramēta nouæ legis pro acquirenda fœlicitate suprema sunt
conducibilia, & sacramenta veteris legis excellentia.
- 2 Quare circūcisionem (quæ sola gratiam contulit in ve. le. ex
opere operato) tantam gratiam contulisse sicut modo baptis
mum, non credimus. contra Marsil.
- 3 Sacramenta tamē nouæ legis, nedum nō causant gratiā in re
cipiente, sed nec ornatū aut aliā dispositionē ad effectū sacra
mentalem necessitantē. contra S. Tho.
- 4 Sunt tamen causa sine qua non ipsius gratiæ, quāuis omnem
causam naturalem esse tantum causam sine qua non reputam^o
absurdum. Contra Gabrielem.
- 5 Sic & creaturā posse creare non recipimus. cōtra Camer.
- 6 Sunt tamen sacramenta omnia sensibilia: quare purum in
telligibile sacramentum esse de potentia ordinata negamus
Contra Ocham.

CPropositiōes quas Eckius veluti appēdicias dis
putare destinauerat/ si nō fuisset a facultate phibit^o
EGO IOANN. ECKIUS, PROCANCELLARIUS
Ingoldstadiē. de fauore almae facultatis Theologicę, future
disputationi, ad. VI. Idus Augusti, præro: in qua su
per materia confessionis disceptabitur: Quāuis
maluissē conclusiones proprio Marte posuissē
se, ac infra notatas ppositiones, velut appendi
cias sustinuisse: Verū facultas Theologica, no
luit ordinariū suū exercitiū disturbari: si tñ cui
quā placuerit, hec priuatim impugnare: intrep
dus hic veniat: offero em̄ me patū ad rñdendū.

Beatitudo principaliter in fruitione consistit, nō in visione/ que
est a deo totaliter effectiue.

Beatitudo principaliter in fruitione non consistit: est etiam
partialiter a potentia beati.

Modus soluendi paralogismos in materia trinitatis p Card. 2
Camer. traditus est sufficiens

Huiusmodi modus soluendi, non est sufficiens.

Deus extra se omnia intelligit: quoniā noticia intuitiua super 3
naturaliter potest esse non existentis.

Deus nihil extra se intelligit: neque noticia intuitiua potest
esse non existentis.

Plumbū est aurū, equus est leo sunt impossibiles

Plumbum est aurum, equus est leo, non sunt impossibiles 4
nec implicant cōtradictionem.

Peccatum est obligatio & reatus pœnæ æternæ

Peccatū intrinsece non est obligatio seu reatus ad pœnam. 5

Deus nullū malū permittit impunitū/ sicut nullum peccatum 6
est intrinsece infinitum

Aliquod peccatum manet impunitum/ sicut omnia pecca
ta censenda sunt esse infinita.

S. Paulus ad Tess. 4. loquitur de viatorib^o viuis, Christo ob 7
uiam in aera rapus: quare resurrectio non erit simultanea.

D ij

S. Paulus nō loquitur de viatoribus tūc viuīs, vt diuus Au-
gustinus & alij doctores arbitrantur.

8 Anima hūana Aristotelis sentētia, ē mortalis: vt S. Iust. testat.
Anima humana secundū Aristotelē est immortalis.

9 Mundus secundum Aristot. est æternus.
Mundus secundū Aristotelem est productus, sicut intel-
lectus immixtus, nihil de nouo intelligit.

10 Omnis res mundi est singularis, nulla communis: vniuersa-
litas tamen conceptuum non est ficta.

Aliqua res mundi est de se communis: modus tamen ab-
stractionis Card. Camaracen. est ficticius.

11 Vsa apud A. Augustinum est primum predicamentū: quod
tamen in conceptibus vltimatis vacat.

Vsa tamen apud Augustinum cum ente non conuertitur
vt recētorum turba male arbitrat.

Salua sit in cōtradictiōibus cōmunis
disputandi in problematibus, prestatio

Deo gloria. 15 16

¶ Disputatio incerto autore adfixa

POSTEAQVAM d. Doctor. Eckij fuerit disputatio ter-
minata: mox sequenti tandem die, subnotata quæstio publice
disputabitur.

An inter perfectiones diuinas sit ex natura rei distinctio: qđq;
sit generationis filij formale principium: eiusdemq; quis forma-
lis terminus verissime habeatur: quæ inter personas prioritas,
in angelis compositio: qualiscq; dei verbi ad hominē facta
vniō: & qđ nō oīs ad absoluta relatio, indistincta sit penitus
ab eisdem.

¶ Conclusio prima

Esi diuina essentia nullomodo ex natura rei distinguat a se:
eandem tamen essentiam sic ab attributis suis distinctam esse,
intrepide fatemur & vere contra Eckij

¶ Propositio prima

Distinctio rōis etiā in diuinis minor est ex natura rei & for

mali distinctiōe: id qd Eckius noster nondū vidit Mein hans

¶ Propositio secunda

Cū nec diuina essentia attributa nec attributa essentiā ipsā dei in sua formali ratiōe includant: tā essentiam ab attributis / quā ediuerso esse formaliter distinctā, cū Eckio non imus inficias.

¶ Propositio tertia

Formalē oēm distinctiōē, vel inter formas ipsas, vlt formalitates aliquas poni cōuenit: id ipsum neget quis noster Eckius

¶ Conclusio secunda

Formale generationis filij dei principium, memoria secunda ponitur quā verissime contra Eckiū.

¶ Propositio prima

Generationis filij formalem terminum essentiam diuinam cōtra Eckij sententiam constanter asserimus.

¶ Propositio secunda

Quoniam vnica est filij dei generationis productio: nequaquā formalis eius terminus potest esse relatio / licet id Eckius vel alter quispiam conetur asserere.

¶ Propositio Tertia

Generationis eiusdem nequaquā potest & formalis & totalis idē penitus esse terminus assertione Eckij nihil obstante.

¶ Conclusio tertia

Cū talis sit inter se productionū ordo qualis fuerit inter productiua principia respondentia / par est vt filiū prius origine pater generet quā spiritum ipsum sanctum spiret ipse cū filio quāuis Eckius opinetur oppositum.

¶ Propositio prima.

Nō incōuenit vt etiā aliubi Richardus asseruit ad id qd ecclesia firmiter p̄cipit esse tenendū ratiōes pl̄imas necessarias adduci posse quāquā id ipsum Eckio videatur absurdū.

¶ Propositio secunda

Quamquā cōpositio generis & differētię realitate, in deo ne queat rep̄iri / hāc ipsam tñ cōpositiōē nequaquā simplicitati angelice vt Eckius existimat dicimus repugnare.

¶Propositio tertia.

Verbū diuinū qđ tā ab angelo q̄ a viatore hoīe pōt sine alia vi
deri psona carnē ipsā hypostaticē assūpsisset hūanā quīs Adā
nunq̄ fuisset collaps⁹, vbi tñ & hōis vnionē illā sanctissimā
sicut & relatōes plīmas a reb⁹ absolutis fatemur esse distinctas
q̄ negasse Eckiū miramur plīmū.

In aula Collegij ducalis

¶Copia literarū regiminis Cæsariani Austriae

Dem durchleuchtigē hochgebornē Fursten vnd herrē / herrn
Ernstten hertzogen in obern vnd nider Baiern &c. vnnsern
Genedigen herrn

Durchleuchtiger hochgeborner furst genediger herr / Ewern
furstlichen gnaden sein vnnser besonner willig dienst zu
uor. Doctor Iohan Eck ist etlich tag hie gewesen: vnd durch
vnns auff sein begeren in der facultet der Theology zu dis
putieren zu gelassen. Die weil sich aber solh disputation
gegē einander so lang getzogen: das er dar durch eemalen
dan an hewt dato, nit gemuffigt worden: wie wol er dar
inn nit gefeirt. Damit aber bey ewern genaden sein aufs be
leiben biszher kain vngenad gepere / hat er vnns ersucht inē
an Ewr gnad zesydern: des wir im in ansehen seiner kunst
schickhligkait vñ disputation / die wir vō im gehort vñnd ge
sehen / vñnd darab sunnder gros gefallen getragen, zethun
genaigt sein. Vñnd bitten dem nach mit gehorsamen fleisz
Ewr furstlich genad geruche dem obgenanten Doctor disen
verzug nit in vngenaden zemessen: sonder in als ain geler
te person genedigklich beuolhen zehaben: vñnd inen vn
ser furbete geniessen zelassen: das wollen wir vmb Ewr F.
G, der wir vnns hie mit beuelhen willigklich vnd gern ver
dienen. Geben zu wien an Erich tag nach vnser lieben frauē
tag irer schiedung Anno &c, im Sechtzehenden,

E. F. G. willigen der Romische Kay, M. &c, Lanndthoff
maister, Marschalck, Cantzler, Statthalter vñnd
Regenten der Niderosterreichischen lannde,

¶ Copia literarum studij Viennensis

Victor Gamp Viennensis, artium & iuris utriusque Doctor
ac almi Viennensis gymnasij Rector. Vniuersis & singulis pre
sentes literas inspecturis pariter & audituris, Salutem in dño
sempiternam, Quia nemo magis exosculari eruditionē, & pre
stantiū ingeniorū doctrinā, amplecti debet/quā hi/ q ex pro
fesso in omni disciplinarū genere, publicis in Gymnasijs sese
exercere solēt: Idcirco inclytū Viennense archigymnasiū &
eiusdē psonę, magistrat⁹, p tēpore gerentes, Clarissimū virū
Ioannē Eckiū sacre Theologię Doctorē, Canonicū Eistet
ensem, & Auripolitani studij procancellariū & ordinarium
in sacris literis lectorem, vetusto philosophantium more dis
cendi experiendique gratia/ quasi peregrinum, Viennam ve
nientem: cum eundem aliquot conclusiones, seu propositio
nes publice disputaturum acceperant, humanissime, vt dece
bat, susceperunt, eique publico loco disputandi copiam fe
cerunt. Nos igitur qui omnibus interfuimus, & veritatis sis
dem libenter promulgamus/ testimonium prebemus Harum
tenore literarū om̃ibus his/ qui lecturi audituriue sunt: Quod
prefatus doctor Ioan. Eckius, sexaginta octo propositiones
ad materiam quattuor librorum sententiarum attinentes, im
pressas sua cura/ & vt mos habet, in multorum manus diuul
gatas, die tota, Augusti decima octaua, Anni &c. xvi. in aula
magna Gymnasij nostri, argute & subtiliter defendit: adque
easdem om̃ibus his quibus cōtendendi locus dari potuit, hu
maniter simul & docte respondit: Quapropter eundem do
ctorem, ob ingenij sui excellentiam & doctrinā in eo non vul
garem optimis quibusque commendatum esse desideramus
Datū Viennę. xix. die Mensis Augusti An: &c. Sedecimo
Rectoratus sub sigillo

¶ Copia literarū almę facultatis Theologicę
Illustrissimo principi ac dño, dño Arnesto Bauarię duci ac re
ctori equissimo: ceterisq; dñis consiliarijs/ generalis studij In
goldstadensis, clarissimis maiorib⁹ nostris perquā gratiosis.

Cum superioribus diebus princeps illustrissime, vosq; Ingolstadtienſis ſtudiij moderators digniſſimi, ſacrarū ſcīarū doctor ac gymnāſij eiꝰdē vīri ꝑcancellariꝰ, nec nō Eiſtenſis canonicus, vīr egregius ac de bonis literis optime meritus, Ioannes Eckius Viennę ſuperioris Pannonię appuliſſet: adiit tandem ipſe facultatis noſtrę doctores, petens ab eadē inſtanter / vt facultas ipſa annueret, vt hic Viennę publicā quandā literariā paleſtram, pro ſuo in Theologia exercitio, ac ſui laboris ꝑremio condecēti, tenerē pateremur: Annuit facultas ipſa eiꝰdem Eckij iuſtis ꝑrecibus: aderant tamē due nō ꝑꝑterea diſputationes alię, ea ꝑꝑter optio eiꝰdē Eckio data a facultate eſt vt vel poſt dies quindecim a ſua ꝑꝑtione, ſibi grāā materiā eligeret diſputandā, vel proxime diſputationi, q̄ octauo, poſt ſuā ꝑꝑtione, die, futura erat, Et quāuis cauſaretur ipſe nimia temporis breuitatē, tandē cū ꝑꝑſuiſſet ipſe vni dictarū diſputationū, tertio ſ. Auguſti idus / poſt eā diſputationē / cui ꝑꝑſuerat, aliā quīto decimo Calendas ſeptembris / publicitus diſputationē ſuſtinuit (vt dicitur) Marte ſuo. In hijs ambabus diſputationibus magna literatorū multitudiē aſſiſtente, ꝑꝑ dignitate ſua / honeſtā tandē laudē reportauit: Sed cū hanc ipſam diutina tēporis dilatiōē / ne ſibi imputatū iri plurimū verereꝑ honeſtis ꝑꝑcibus a nobis ꝑꝑtijt & inſtanter / vt huius honeſti exercitij: ac abſumpti inde temporis teſtimoniū ꝑꝑberemus ſi videlicet ſtatuto tēpore / q̄ lectiōes ſuas fuerat incepturꝰ, iſtuc reuertī minime licuiſſet. Quare princeps illustriſſime, ceteriq; Ingolſtadienſ. ſtudiij moderators ingenui / his paucis / eiꝰdē Eckio amico chariſſimo teſtimoniū exhibemus optatū / eundem ipſum ac nos omnes veſtrę illuſtriſſimę dominationi / veſtris humanitatibusq; plurimū cōmendātes ad vota ſemp. Ex Vienna ciuitiſſime Tertiodecimo Calendas ſeptemb. Anno Chriſtiano &c. Sextodecimo.

Veſtrę illuſtriſſimę dominatiōis / atque excellentiarum veſtrarū humiliſſimi Capellani decanꝰ & doctores theologicā facultatē in gñali ſtudio Vienneniſi, cōcernentes

¶ Cópia literarū Cuspiniani

Cuspinianus Cæs. a cōsilijs & præfectus vrbis Vicñ. Magnifico d. Leonhardo de Eck de Vuolfseck. Pontificij ac Cæsarij iuris doctōri, aulæ ducalis præfecto, studiosorum omnium potrono. d. & amico obseruando S. P. D. cum parata obsequiorū oblatione. Venit ijs diebus ad nos, vir humanissime ac domine obseruande/ vester Eckius, vir eruditione singulari & morum integritate præditus: qui vt est amœnissimi ingenij & singularis memoriæ, in publicis disputationibus Theologicis, & argumentatus est, & respondit, ac præsedit / tanta cū admiratione, omnium audientium: vt plerisque in stuporē conuerterit: plane dignus ob id / qui nostra ætate a cunctis admiretur & obseruetur. Commendo itaque v. magnifice d. vtrum hunc doctum ac eruditum: rogoq; / vt eum patrocinio vestro nunquā deseratis: quo obligati erunt vestre magnific. omnes studiosi adolescentes / qui per eum haud parum multa proficere poterunt. Ego vt verum fatear cum admiratione auidui hominem & publice & priuate disputantem, cōcionantē & in scholis præsentem: si quid possem honoris asferre homini: plane p virili studerē: Id cum nō possum / illū hominē V. M. commendo / cui etiam per hunc volo esse notus veluti cliens A. V. Rogoq; enixe vt me in albū suorū clientū adscribat: & mea opera (si modo asferre vllā possum) libere vtatur paratus sum offerre quęcunq; poterō: cui me iterū atq; iterū commendo Ex Vienna raptim, xiiij. Augusti. Anno salutis M. D. XVI.

¶ Cópia disputationis in qua Eckius præsedit

VIII. Augusti Viennæ.

V. cōfessio sacerdoti faciēda, sit homini necessaria ad salutē. Post baptisimū, qui libera actualiter mortale peccatū ppetrans, Conclu. ad cōfitendū sacerdoti, p tēpore, oportunitate habita, obligat Quāuis mortali pacto peccato, statim peccator teneat cō- Propo. 1 teri: ad statim tamē cōfitendū sacerdoti, nisi certis in casib; tenetur minime.

E

- 2 Licet sola contritio peccatū aboleat, confessionē tamē sacramentalē, tempore suo, habita oportunitate sequi oportet.
- 3 Quemadmodū cōfessionis faciendæ obligat institutio, sic & ad eandem temporis p̄fixio.
- Conclu. 2 Cōfessiois sacramentalis auditor, & minister, sol⁹ sacerdos esse
- Proposi. 1 In eligendo cōfessore, summa habēda est diligētia. (debet
- 2 Confessionis sacramentalis, sacerdoti factę, maxime necessaria est celatō.
- 3 In necessitatis articulo, soli deo facta sufficit cōfessio.
- Conclu. 3 Proprio duntaxat, & nō cuilibet sacerdoti, tempore pascatis sacramentalis facienda est confessio.
- Proposi. 1 Solus is sacerdos p̄pri⁹ dicit̄, q̄ est cūrat⁹, aut specialiter ut hoīs cui⁹ libet sacramentalē cōfessionē audiat, prius legiat⁹
- 2 Oīs sacerdos non proprius, licet potestātē ordinis habeat, quia tñ iurisdīctiōe caret, cōfitentē nō sibi pōt absoluerē.
- 3 Prelatus superior, sibi soli confitenda, quedam magis enormia peccata, & solum ea, licite reseruat.
- Corrollariū responsiū prima explicat conclusio
- ¶ Conclusiones Bononiæ disputatę Anno dñi. M. D. XV. die xij. Iulij per Ioannē Eckiū Theologū paratū doceri a quocūq; intelligēte, p̄ter vero materiā principalē de cōtractibus, hec imp̄tinētia fuerūt disputata

IMPERTINENTIA THEOLOGICA

- 1 Sicut pater genuit filiū : sic deus genuit deū : Essentia tamen diuina nec generat nec generatur : a patre tamen essentia realiter non distinguitur / sed formaliter.
- 2 Fides sciētie nō est incōpossibilis : itaq; fidē in ęterna beatitate manere cum visione, non est improbabile.
- 3 Nullā fore prędestinationis causā, celebris est opinio : attamen meritorū p̄scientiam esse p̄destinationis rationem / ut Bonauentura & Ales loquuntur, est multū probabile.
- 4 Pręscriptione tutus est in foro conscientię tutus.
- Corrolar. Igit̄ scientia supueniens, rē tēpore p̄scriptiōis ad aliū p̄tinuisse

non operatur prescribentem teneri ad restitutionem.

Quāvis gloria & gratiæ & merito proportionetur: non tamē poenitens semper resurgit cum maiori gratia: licet resurgens semper habeat plura merita: opera tamen meritoria viuificari secundū proportionē gratiæ resurgentis est defensabile.

Secundum hoc vltimum, meritum vt duo, premiaretur a deo vt decem / & psalmus Miserere sicut totum psalterium, secundū piam & ordinatam dei iusticiam.

Sicut opera satisfactoria, etiā in peccato mortali vtiliter satisfaciunt: ita & indulgentiæ mortuis, non tantū per modū suffragij, sed autoritatiue a papa dari possunt.

Illā clausula per modum suffragij in bullis apostolicis, non diminuit sed ponitur declaratiue.

Existens in purgatorio est quodammodo viator, & ita super terram: sicut & S. Paulus in raptu fuit viator simpliciter.

Eadem ratione nō cōfesso & nō contrito, actu vel pposito, indulgentiæ dari possunt: licet nō nisi sup cōtritis & cōfessis.

Quare papa pro maiori parte, de plenitudine potestatis, purgatorij euacuare posset: nō tamē totū sicut Christus fecit in resurrectione: attū residuis p modū suffragij pdesse potest.

Pcā veniale nec de pse nec de pccidēs, punit ēternalit̃ i inferno

Nō oīs infidelij act⁹ est peccatū: licet omē q nō ex fide fiat, sit

Dicēs horas canonicas vel emendā extra charitatē, (peccatū satisfaci pcepto: ita quod non peccat nouo peccato.

IMPERTINENTIA PHILOSOPHICA

Anima quæ est vna in homine, vt vnita eius forma, non creatur nuda a deo: sed potentiæ eius (quas ab ea distingui pro-

bleuma neutrū dicimus) concreatis decorantur habitibus: licet latitudinē graduum indiuidualiū in ea negemus: sed differentiam essentialē ab ea, sicut etiā a materia, sumi cōcedimus.

Non est igitur forma corporeitatis vel mixti propria ponenda nec lumen naturale est actus.

Contingit ergo habitū infusum aliquando inclinare ad actū sine acquisito / aliquando non.

Vna aīa nō est substantialiter pfectior alia in eadē specie: sicut
& coelos esse animatos anima intellectuāli, erroncum arbitra-
mur in philosophia fidei.

Omne rem mundi esse singularē facilliter defenditur: naturā
tamē de se cōmunicabilē, non de se vlem ponere, est pabile
Vel principium indiuiduationis quærere, aut totius formam
a forma partis distinctam, vel compositionē metaphysicā aliā
a physica, est problema neutrum.

Speciē intelligibilem negans probabiliter dicit: vt sic non oīs
noticia sit intuitiua: cognitionem tamen vltimatam, nunquā
dicimus æquiucam, esto quod æquiuce significet: sicut ana-
logum mediū esse inter æquiucū & vniucū negamus.

Ponendo noticiā superintuitiua facilliter videmus: quō deus
non intelligit aliquid extra se secundū Aristotelem

Sic in creaturis subiectiue & obiectiue, noticia intuitiua non
est perfectissima.

Omne rem mundi esse absolutā in creaturis est probabile.

Pasche celebratio maxio, medio, et minimo errore, a patrū īsti-
tutis deuiat: quare laudabile esset p Sum. Pont. ipsam emēdari
Sol qui deliquitū vniuersale nō patitur, p motū propriū in
Zodiaco contra motū diurnū, sphericitatē terre cū variatiōe
diei in quantitate in diuersis climatibus simul, aut in eodē suc-
cessiue, abunde comprobatur

Soli deo gloria.

hora. xvi.

¶ Copia literarū studiū Bononiē.

Ioannes Piso Fontanella V. V. scholariū Iuristarū almi stu-
diū Bononiē. Rector, cuiusque ordinis ac dignationis viris
quos literas hasce nostras legere contigerit. Salutem. Cum
excellētis ingenij viris; bonarumq; artium indefessis sectatoris-
bus, primū premium virtus ipsa, proximum honos & gloria,
petatur: equū ducimus eos / qui diutissime liberaliū disciplina-
rū studiis insudarūt / & in literarijs certaminibus, palmam nō
semel meruere, merita laude non fraudare: quo & his ipsis ani-
mus magis attollatur: & alij ad eorundem studiorum apicem

æmulatiōis studio incendantur. Quod si cuiquā hoc tempo-
re, id venerando perinde ac docto Ioanni Eckio Germano, ca-
nonico Eistetten. Sacrosanctā Theologiā in Ingoldstadiensi
gymnasio, publice profitenti, iure optimo deberi cōtenderim
cuius singulare ingenium / mirificum acumen, rariss: doctri-
nam / ac quouis dignissimo præconio / illaudatam dimittere
impium putauimus. Præsertim cum eam in D. Petronij tutela
ris huius vrbis numinis æde, in frequentissimo disputantium
conuentu / se modestissime prodentē, totū cui nunc presumus
Bononiense Gymnasium suspexerit / ingentiq; honore sit pro-
secutum: & disciplinarum celeberrimi quique professores, ita
virum hunc modo ex Philosophiæ penetralibus, altiss: quæsti-
ones eruentem / modo sacrarū legum archana recludentē / sint
admirati: vt dū in omnibus eminere vident / cuius magis pro-
prius sit facultatis / in discrimine ponunt. Quare omnes ciui-
tates, quo venerit, earūq; præsides, & rogamus / & hortamur
virum excipiant benignissime: & vtraq; (quod aiunt) vlna cō-
plectantur: futurū dubio procul & patriæ & Reip. Christi-
anæ decus maximum. Valete ex Bononiensi Gymnasio. Ann.
domini. M. D. XV. pridie kal' Augustas.

Ioannes Pifo V. V. Rect.

¶ De Foelici reditu Ioan. Eckij Theologi, varijs variarū
disciplinarū cōsumentis suffarcinati ex disputatiōe

Bononiens. Congratulatio Hen. Bebelij

Oratoris & poetæ Laureati

Ekius aduenit, dulces gaudete sodales

Dicite: quos mecum semper amauit: io

Secsta recens gaude, deducens nomen ab Occham

Deliciæ redit en: ekius ille tuę

Incolamem nobis quoniam Italia terra remisit

Non sine laude tamen / non sine honore viri

Nam parui, admirans hunc docta Bononia Rheni

Audiit argute disseruisse prius

Audiit argute res explanare profundas

Quæ quæerunt & olent, pectus & ingenium

Quem pariter iuris, sacræ consultus & artis

Comprobat auditū, laudat, honorat, amat

Ekius ergo diu viuat, concedite diui

Instruat vt multos, religionis opus

Ex Tibinga vi. die Nouemb. anno &c. XV.

Salue, Vale Ecki omnium charissime.

Ioan. Auentinus ad lectorem

Siste gradum, ingenuas iuuenis mirabere pugas

Has oriens sensit : sensit & Aemilia

Vale clariss: doctor ex arce noua Illust. ducis Arionist.

M. Vldricus Pauer, Contionator Nirtingen.

Si nondum nosti lector charissime quantum

Eckius exculto florebat ingenio

Hæc lege & inuenies, quod vir sit dignus amari

Dignus amicitia, dignus vbique coli

Differit argute : bene suadet : viuuit honeste

Philosophus, Rhetor, Theologusq; sacer

Vale ex veteri arce Illustrissimorū Marchionū habitatione

M. Georgius Bojemus ad D. Eckium

Quæ tibi naturæ, bona semina, maximus author

Contulit : hæc studijs excolis vsque bonis

Hinc est vt qualem te docta Bononia vidit

Talem te stupeat, pannonis ora virum

M. Georgij Hauerij ad Eckimastygen

Ex latio nuper rediens, certamine tali est

Eckius infractus : liuide parce queri

Gaudeat vt solum simili confringere pugna

Munera namque videt certa relicta sibi

D. Eckio præceptorī obseruandissimo, a Vienna

Pannoniæ, ingenij periculo celebri disputatione

ibidē facto, triumphatori redeunti, Vrbanus

Regius Oratoriā Ingoldstadij profel

lus, gratulabundus cecinit.

Eckī pro meritis tua nomina pangere nemo
Sat valet : in toto splēdīdus orbe volas
Laudatus calido venīsti doctōr ab Austro
Est annus, titulos Itala terra dedit
Te duce nunc oriens clarum vidisse triumphum
Clamat : & ingenium docta Vienna stupet
Quem tantis igitur peregrinæ laudibus ore
Ornant : Anglypolis carpere iure nequis
Sic tibi crescit honor, tanto doctore perennis
Participem decoris te Eckius ille facit
Iccirco ni sola tuam contemnere famam
Lenta velis : tanto pone trophea duci

Deo duce

F. Augustinus Marius. Augustinianæ religionis

Canonicus, Viennam alloquitur

Dic mihi pannonici decus, ac vrbs optima, tractus

Germanæ princeps pulchra Vienna scholæ

Marius

Eckius audieris nuper quem, videris atque

An tibi sit cordi, vera profari precor

Moribus Herculeis, & Apollinis arte decorus

Sensu loqui visus Stentoris ore sacra

Vienna

Me penes id, patresq; meos, meruisse putetur

Quod laudis dederit, Felsina docta viro

ὧν δὲν ἀμόμωρ

Vale optime doctōr ex Vienna

VENERANDO PATRI IOANNI MONASTERII

Canonicorum regularium S. Augustini in Pollin

gen Præposito, domino suo obseruando

Ioannes Eckius S. D.

Causaris optime præposite, Eckium parciorem literis, quam
pecunijs esse : quod te non certiores reddat de fratribus ad
studiū mittendis nec ne : cum omnes mortales norint me vtro
rūq; esse liberalē : At in p̄sentia tibi satisfaciā : & paucis accipe

quæ sentio : Noui ego crassiora & indocta ingenia, scientiã
cõtemnere/studiũ dissuadere/& de bonis artibus velut Gallũ
1. ethico. Aesopi de iaspide, ineptissime iudicare; Vero enim verius est
quod Stragyrites ait, qscq; bene iudicat ea q̃ cognoscit; quare
a sophi aliud iudiciũ ferre nequeat/quã vulpes de cerasis/quẽ
attingere non potuit. Proferunt tamẽ sententiã sane nõ igno-
1. corint. biles: quibus ignoratiã suam honestent; quod Paulus Thar-
8. seũ, electionis vas ad Corinthios scripsit, Scientia inflat: &
Hugo in cõmẽtarijs coelestis Hierarchie dixit, Intrat dilectio
vbi scientia foris stat: verũ hi de sciẽtia a gratia dei separata lo-
quunt: & nemo refragatur, charitatẽ a D. O. M. animæ col-
latam, scientia esse præstabiliorẽ.

At scientiam suapte natura appetendam, ad bene beateq; viuen-
dum conducibilẽ/quis ausit negare? Cũ fidei nostre colũnæ
Augustinus, Hieronymus, Leo, Ciprianus, Beda, Ambrosius
Chrysostomus, Gregorius magnus, Nissenus, Basilius, &
alii S. doctores, tantis sudoribus/tot vigilijs/impẽdio literas

Ioan. 16. curauere; Et quãuis Apostolos, ecclesiæ principes, d. IESVS
recepit indoctos: receptos tũ indoctos esse non sinit: sed eos
instruxit: paracletũ quoq; misit/qui eos doceret omnẽ verita-
tem:vnde doctissimi orũ albo veniũt inscribendi, Addo quod
beatitudinĩ confert cognitio: quanta enim erit in patria beato-
rũ cognitio/tãta & fruitio ac beatitudo: incognita em̃ nequa

Augusti. quã amare possumus, Ait A. Augustinus li. de trinitate:vnde
& in Manuali ait tantũ gaudebunt/quantũ amabũt: tantum
amabũt/quantũ cognoscent: In via hoc idem cõtingere que-
rela eius in Soliloquijs manifestat. Hinc est inquit domine q̃
non tantũ te diligo / quia te non plene cognosco: & quia pa-
rũ te cognosco, parũ te diligo / parũ de te gaudeo: & ideo in
Manuali precatur deũ, Oro te deus meus/vt cognoscã te, amẽ
te/vt gaudeam de te: etsi non ad plenũ in hac vita/vel proficiã
de die in diem &c. Dein hoc quoq; addendũ, scientiã in patria

Dan. 12. multuariã p̃miam: quare Angelus ad Danielem ait: qui aut̃
docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti: & qui ad

iusficiā erudiūt multos / quasi stelle in ppetuas eternitates : &
sacra sapientia ait, Qui me elucidāt vitā eternā hēbūt: Immo Eccle. 24.
non desunt qui meritū studiū Theologicū ingressui religionis
equiparēt, vt Gerson Christianissimus Cancellari⁹ meminit
& Stephanus Prulifer sup. plogo Bona : q. ij. probat, stude Gerson.
Prulifer
re plus esse meritoriū quā orare : idem q. iij. cōcludit. Omnes
eos peccare mortaliter / qui ex certa scientia impediūt disposi-
tū, & studio sacre scripture auellūt. Adam Goddam hāc rem Adam
pluribus agit ab initio Commentarij Theologici. Qua de re
prepositē dignissime, & sanctorū patrū debet te cōmouere au-
toritas / magnitudo fructiōis allicere / ac studiū Theologicū me-
ritū debet te inuitare : vt canonicos tuos abiles ad studiū theo-
logicū cōferre velis : vti Ioannes Alstenstaig vicinus meus, iā
dudū tibi cōsuluīt : Reuolue obsecro attentius, quantū in lris
valuerūt pdecessores vestri, tā ex tuo quā S. Benedicti ordi-
ne : q̄ nulla alia fuere in Germania literarū studia / quā in mo-
nasterijs vestris : Contra iam vbiq; terrarū studia efflorescunt
& in solis monasterijs vestris hebescūt & torpēt : neq; plebei
tm̄ ad gymnasia confluūt, sed & nobiles & ipsi quoq; princi-
pes & comites. Mirū dictū quā elegantē orationē, mira pro-
nunciatiōis cōcinnitate Illustrissimus Baioarię dux Ernestus
ex propria & propicia Mīnerua, ad totā vniuersitatē nup ha-
buit, Pone ante oculos Mī prepositē, quantū a literarū pericia
excideritis : Pudet dicere quod vos nō piget pati : sexaginta &
plura sunt in ducatu Baioarico monasteria vestra : in quibus
om̄ibus vix est vnus & alter, egregie in bonis lris famatus &
eruditus : Cū corā tm̄ intueamini, seculares, ex diui Bernhardi
& fratrum mēdicantiū ordinib⁹ celebres vigere ac florere viros :
quāuis & in alijs prouincijs admodum paucos audiam cele-
brari, Truchseis abbatē in Neuhausen, Chunradū Leon-
toriū Mulbrun, Nicolaū Baseliū Hirsaugien, Ioannē Trit-
themiū, Nicolaū Elenbog Ottenburhen, Benedictū Chel-
doniū, Andream Dirlinum, & Augustinū Mariū : Quod
si omnes prelātū ita in literarum studia, veluti tu animati essent

melius vobiscū ageretur. Expergiscimini ergo O abbates & præpositi Reuerēdi: expergiscimini: & hanc notā diluite: sacerdotes ordinis vestri, bonis disciplinis & sacre Theologiæ studio aptate: quo deo rem facietis grauissimam: vobis ipsis dignam & honorificam: subditis vero vestris cōducibilem ac vitæ æternæ meritariam. Habes ergo Præposite dignissime: quod petisti: modo te ab instituto auelli non patiaris / & tu quod cepisti / prosequitor: aliosq; ad idem faciendum hortator. Mitto ad te orationes tres, duas ad illustrissimos principes habitas, tertiam de triuio: eas nuncupatim tibi dedico: vt sub nominis tui auspicijs a calcographo disseminatae, in publicum prodeant. Vale prælatorum honor Ex Ingoldestat villa olim Charoli magni testamento libera: nunc vero insigni ducum Baioariæ ciuitate .xxiiij. Octob. Anno Gratiae sesqui millesimo. XVI.

¶ Oratio Ioannis Eckij Theologi / qua Illustriss. principes Vuilhelmū & Ludouicū Baioariæ duces inelytissimos noie vniuersitatis Ingoldstadten. excepit, assistentibus excellentissimis d. foederico Marchione Brandenburgē. Rectore magnificentissimo, d. Ernesto Baioariæ duce, d. Vuilhelmo Marchione Brandenburgē. & tota doctorū & scholariticorū vniuersitate, corā proceribus & optimatibus totius prouincię dicta in arce noua. xxxi. die Martij Anno. D.D.D. XVI.

Quanto gaudio vniuersa ciuitas, aduentu vestro optatissimo fuerit pfusa / Illustrissimi principes, manifestius est / quā quod oratione mea explicetur: ita omnis etas, sexus, ordo ad vestrū conspectum, effusissimo gaudio accelerauit: neque quicquā fuit / quod domi quempiam distineret: quin vniuersus populus ad tantorū principū suorū ingressum, concurreret: Hinc plateę frequentes, densissimo turbatū coetu, occupabantur: & fenestree quoq; ac value in domibus / cū viris / tum mulieribus

Vuilh.
Ludouic.
duces
Foederic.
marchio
Arionist.
dux
Vuilhelm
Marchio
Vniuersi
tas

fuere refertissime : qui oēs oculis, ore, corpore denique toto
in vos intenti, in vestris faciebus contemplandis hærebant de-
fixi : Ita singuli suorum principum figuram ac vultus/aman-
ter cōcupiscebant cognoscere : quos dū diutius intuentur/ar-
dentiores(nunquā satiati)inspiciendo sunt.

Nec de nihilo/omnes mortales immodica admiratione, im-
mo stupore tenent : cū viue, in vestris nobilissimis dñatiōib⁹
veterū Batoarię regū/ducum/reluceāt imagines/corporis re-
splēdeāt lineamēta, ac virtutū similitudinē : q̄ iure quasi heredita-
rio i vos deriuatę vident : nō em̄ emortuos/sed in vris psonis
Paltingensia renatos credimus celeberrimos p̄cipes, Otto
nes, Vuilhelmos, Albrechtos, Stephanos, Ludouicos, Erne-
stos, Fœdericos : tot & tātos heroes vos emulari oportet : qd
oēs subditi v̄ri/sitientissime expectāt : Expectatiōi vero n̄re, ex
celso aīo / indubie satisfaciētis : stimulū hēris p̄sentariū, diuū
Ces. Maximilianū P. F. Aug. triūphatorē cui⁹ ex sorore nepo-
tes estis : de q̄ dubiū est, an sit in aduersis infractior, aut in ero-
gādo magnificēti⁹/in agēdis prudentior, aut laboris magis
patiēs, aut rei bellicę p̄tior : In qua adeo excellit / vt nullus sit
v̄l inē primarios belli duces/ v̄l etiā priuatos milites : q̄ eque
bellādī artē calleat/atq; ipse Cesar/manu eque p̄mpt⁹ atq; cō-
silio : Sed vt multo p̄fusi⁹ p̄sentia v̄ra, exhylarat⁹ ē tot⁹ gym-
nasij v̄ri, nobilis/doctore⁹/atq; scholastic⁹ cœt⁹ : q̄ cōgratula-
tur⁹ v̄re illust. p̄sentie/huc i solito alioquī & i sueto ordie, of-
ficiosissime aduenit : vt et ip̄e/admirādā animi alacritatē/et vo-
luptatē incredibilē/q̄ ex v̄ro iclytissimo aduētū cōcepit/vicūq;
manifestet/et testatissimā reddat : Nec ego v̄bis asseq̄ possum
quātū leticie aīo sentim⁹ etiā si vniuersa eloquētie myrthothe-
cia excuterē : sed vt vere et eleganter Seneca in hyppolito inq̄t,
Curas leues loqui / ingentes stupere : itidem de gaudio acci-
dere existimate : vt non res / sed verba rebus deficient. Non
enim ignorat alium hoc Gymnasium, se totum a vestris ex-
cellentissimis dominationibus pendere : vestro quoque fa-
uore/vigere possit & florere/vlra cæteras Germaniæ acha-
demias : ac res l̄raria in dies vestra opa, locupletior fieri possit :

F ij

Ottonē
Vuilelmū
Albrechtū
Stephanū
Clodouē
Arionistā
Fœdericū
Maximil.
Imp.

Seneca

germania

Vuithel, Vt tu Vuithelme dux inclutissime, pulcherimā huiusce rei
telā exorsus es : Deus faxit / vt in finē vsq; Illustris d. t. eā rete-
xat : Sed ea quę utilitatē Gymnasiū tangūt : in aliud consulto
reijcimus tempus, vestris excellentijs opportunum.

Hī ergo incluti principes, Generosi comites, Venerandus
doctorū ac magistrorū ordo, insignis nobiliū cuneus, ac stu-
diosus reliquę iuuentutis scholasticę cœtus / quos corā intue-
mini / congratulant Illustris : dominationib; vestris / applaudūt
ac exultāt : officiose vos salutant : excipiūt obediēter : Se &
almū gymnasiū vestris Illustris : d. cōmendāt : foelices vos esse
optant ac desiderant. D. O. M. precantur : vt sicut Leonis fer-
tis insignia clypeo : ita Leonis generositate spirātes, hostibus
formidabiles / amicis rurſ; iucundi / subditis vero pij & clemē-
tes reddamini : vt sic apud exteros, speciosis triūphis sitis de-
cori : apud gentē vero vestrā, sanctissimū nomē Patrię patris
demercamini : Ad hoc D. O. Imperiū vestrū, titulos vestros
& honores augeat : pulchra sobole beet : maximorū regū ne-
cessitudines deuinciat : vtriusq; hominis sanitatē præstet : Hęc
existimate, totū hunc ordinem literatum, hæc singulos, hæc
vniuersos, cupere & optare florentissimi principes.

Dixi.

Huiusmodi fuit vniuersitatis literatorię ordo : primo agmi-
ne nobiles scholastici incedebant lxxxvi. Dein Illustrissimus
Rector cū alijs principibus & comitibus : quos sequebantur
doctores & magistri, in habitib; talē gradū scholasticę cōcer-
nentib; Tertiū vero ordinē, reliq; studiosorū cohors obtine-
bat : in q; ferme quadringenti erāt : Aderat em̄ tūc studiorū mu-
tatio & initū : quare magna scholaritū pars aberat.

Nomine Illustriss : principū rēdit excellentissim; & tota Ger-
mania cognitissimus Iureconsultus Ioannes Lupfdich Ti-
bingius, oratione extemporaria, pro etate hoīs satis matura.

Oratio Eckij ad Illustris : principē Ernestū, Comitē Palatinū
Rheni & ducē Baioarię, nomine vniuersitatis Ingold-
stadien, habita. xxvi. Nouemb. Ann. M. D. XV

Arionist.
dux baio-
arię

D. Lupf-
dich

Congratulatur Illustris: Marchio, huius studij rector magnificus, & alma vniuersitas, aduentui tuo, Nobilissime princeps, qui ad hoc gymnasiū tuū decorandū & illustrandū accessisti: Congratulatur voce, manibus plausum prebet: quod pro votis nostris, nobis redditus est, & incolumis in patriā reuersus es: Ut enim plurimū anxia pro te sollicitudine verebatur: ne quid mali, tibi in Italiā abeunti, accideret: Metuebamus tāto principi, tā tenero, tam delicato: timebam⁹ nobilissimi ducis calamitatē/ ne vel aer pestilens, aut homo insidiās, illustri dñatōi tuę incōmodaret: aut seditiosus Itālorū tumultus, tibi nocu-
mento esset: Neue excelsū illud nomē & prenobile/ quod diui Maximiliani Imp. P. F. Aug. nepos es/ quā tibi affer-
ret incōmodi/ apud eos, quib⁹ Impatoriū nomen est maxi-
me inuisum.

Fredericus
marchio
Branden

Italia

Maximil.
Imp.

Cū autē venerandus hic ordo doctoreus, Humanissime princeps, metus suos irritos fuisse intelligat: teq; nō modo ex Italia reducem: sed & plusq; votorū compos effectus, te in suo gymnasio videt: te presentem cōplectitur, ac corā veneratur. Incredibile dictū/ quanto sit inebriatus gaudio: Nō enim facile me oratione posse confido, tam ingens vniuersitatis gaudiū/ tā immensam animi leticiā: nostro em̄ affectui, vox nulla par esse potest. Quæ em̄ oratio tam feruens/ quæ nō frigida videatur, & langueat ad nostros exultationis affectus: quæ oratio tam ampla/ quæ non minor sit tanto tibi deuotorum gaudio: Muta ergo potius & gestibunda, Optime princeps contemplare clientulorū tuorū gaudia.

Nā si vniuersa hæc ciuitas, tanta effertur leticia In d. t. Illustr. aduentu auspiciatissimo, excellentissime princeps: vt quasi sui oblita te maiorem in modū admiratur: Quanto magis Gymnasiū tuū, vt bis gaudet Illustrē d. t. aduenisse: Quod sperat florentia multo, ac ornatiores reddi oīa, p̄sentia tua/ quā antea fuerint/ ac honorem foelicis huius Gymnasij immodice sis ampliaturus.

At vt incredibile nostrū omniū conceptū gaudiū, vtunque

innotescat excellentissimæ clementiæ tuæ/quâuis singuli/quibusuis studijs/gratiâ tuam demereri contendant: Alma tamen vniuersitas in præsentia / illustrem t. d. salutem / hylariter ac obsequiose excipit / fortunam fortunatâ exoptat: ac prosperos precatur successus: Vini quoque Zacchari/parua quædâ affert pro more / munuscula: non pro dignitate tua, quæ est maxima sed pro humanitate tua/pro promptissimo offerentiû affectu/arbitratur tibi nō displicitura: Quibus hæc alma vniuersitas / & se & hunc doctoreû globû/ac suos alumnos Illustri clementiæ tuæ / cōmendat, sicut & patri tuo duci Albrechto / optimo ac prudentissimo principi / fuerūt cōmendatissimi.

Dixi.

d. Leonhard de eck de Vuolffs eck
Noīe p̄cipis r̄sum dedit nobilis vir Leonhard⁹ de Eck de Vuolffseck V. censurę doctor / aulæ ducalis præfectus / oratione suavi & multum expolita.

Oratio Ioan. Eckij pro auctorandis in artibus, Auri poli habita An. Gratię sesquimillesimo vndecimo
In nomine tuo dulcis IESV.

Non possum nō vereri / celeberrimi viri ac patres / ne mihi basculo & pene balbutienti / vicio def: qđ in doctissimorū virorū corona / in ornatissimo loco / eruditissimorū virorū consessu / de bonis artib⁹ liberalib⁹ atq; phiā / sermonē facere institerim: Sed nemo mihi vicio vertat (ita precor) cū nō ambitiosus, sed officiosus Reuerēdissimi in christo patris & dñi Gabrielis Aureatensis episcopi dignissimi, ac hui⁹ gymnasij Cācellarij vices gero & officiū exerceo / ad dandā hīs, q a venerādo facultatis artū cōlegio / mihi p̄sentati sunt, in arūb⁹ liberalibus & phiā / capeffendi insignia magistralia licentiā: Sed dū supiorib⁹ diebus / anxio cogitarē: de q in p̄sentia vestra honorifica, cū voluptate porare possem: lectulo decumbēs, pro t̄n⁹ a somno / deo certe impio / oppressus sum: Et vt est sollicita n̄ra intellectilis potētia / in inquirēdis reb⁹ interdū cogitatis, nā tota ē puigil, illico ampla dicēdorū messis, amcenissim⁹ cāpus, foecūditissima leges, affatim oblata ē, iam iā me mcs.

D Gabri
eps Eistec

fore demetēda. Visus em̄ ē mīhi tabellio, clamyde pua con
 tectus, Galero optus, petaso & talaribus ornat⁹, cetera nud⁹
 dextra bacillū gestabat, eū esse Mercuriū augurabar, decorū inf
 nūciū & interptem/ & vt Comi⁹ ait/ Mercatorū deū: nā hoc
 ferme habitu, āno ab hīc tertio in eade diui Vdalrici apd Vin
 delicorū Augustā inuentū eū lapide incisū memorabar: Sini
 stra aut manu, apphēdit me ī vertice: & gerebat me capillis ca
 pitis mei: sic angel⁹ dñi p aera duxisse legīt ad lacū leonū. S. p
 phetā Abacuck. Cūq; me lōgi⁹ abduxisset in locū patētissimū
 Hic inq; virginēū spectato chorū/ tristes accipe q̄relas/ altissi
 ma ppende suspiria/ ac spaciolo trarū orbe eas p̄dica. Tremu
 lus ego qd futurū esset penit⁹ ignorās/ tor⁹ exalbescebā: frigi
 dus et toto manabat corpore sudor: adeo etiā insomniā hoīem
 terrēt. Collectis tandē virib⁹ (ita videbāt) in mentē venit: qd
 Chrysogon⁹ senator Roman⁹, christian⁹ martyr, ex vīculis
 Anastasie nobili marrone, P. publii vxori, demandauit: vt ad
 omēs terrores p̄sentariū haberet S. crucis signaculū, indubie
 salubre in necessitatibus auxiliū. Signo itaq; salutis, vt her
 culea claua munit⁹, circūspiciebā audacissime: Et ecce videre
 visus sum/ mulierē admodū elegantis forme/ maturā tamē ac
 honestā/ facie austerā/ sed elegantē & decorā/ graui morū de
 centia venustatā: solio infidebat aureo p̄ciosis margaritis &
 vniōibus, pulcherrima varietate, interstincto: ad cuius pedes
 meus erat Leucopus/ p mercuriū (vt opinor) mecū delatus:
 vestitus matrone erat vltra fidē mirific⁹/ vera toti⁹ mūdi idea
 exaratū omnium rerū simulacrū, nam primū coelestes illos
 globos igneos/ coelū ipsū stelliferū erroneos (q̄s planetas dici
 m⁹) singlis orbib⁹ distinctos/ addo pallelos ac axiū x̄tignes
 stellarūq; splendorē lucidissimū, eximie p̄bebat spectādā, Ter
 rā tū, oī aīantiū gñe diuitē, oīuario plātariū germine foecūdā
 iā nemoribus, saltibus, agris, vinetis/ viuarijs/ supbis edificijs
 miris hominū negociatiōibus euariatam exhibebat, Mariū
 itē Cheronesos, flexuosos sinus, insulas, scopulos, voragines
 fluxus, ac squamosū pisciū pecus depingebat: & multiformia

Mercurio

Augusta

Abacuck

Chrysog.
anastasia

leucopus
canis eck.

Phia Ty
pus

Achilles
Homerus
Thetis
Vulcanus
Boethius
Dietrich
von Bern

Impressu
ra librorū
Pompo.

aquatica & terrea in eius habitu videbantur monstra : Taceo
aeriuagos auum volatus, gyros : taceo emblemata, charites,
musas, genios, virtutū crateras : & id genus innumera : quæ
in omni natura contineri creduntur, mira industria, & artis
subtilitate, in illa veste depicta videbantur : Comparabā ego
(.ita enim nec in somno memoria me destituit.) vestem illā
armis Achillis ab Homero elegātius q̄ ver^o descriptis : quæ
Vulcanus a Thetide rogatus in Cyclopū officina parauerat.
Cognoui ego, ex characteribus fimbrijs eius inscriptis, eam
esse philosophiā : nā adhuc puellus decennis, apud Boeotiū
Seuerinū legerā : qua forma sibi illa apparuerat : dū a Gotho
rū rege Theoderico (vulgus dietricū veronensem appellat)
in carcere Papię teneretur : in extremo em̄ margine .x. in su
premo vero .x. legebantur inscripta : atq; inter vtrasq; literas
in scalarū modū, gradus quidam videbantur insigniti : quib^o
ab inferiori ad superius elementū esset ascensus : In vno tamē
vehementer hesitabā : nā etsi sceptrū sinistra gestaret : dextrā
tamē hēbat liberā : cuius hāc rationē poster^o ex Mercurio di
dict : quis em̄ tēpore Boeotijs, libros dextra gestauerit : nūc tñ
tāto tēpore pitior euasit : oīa em̄ memorię cōmendās, libris
nō eget : nec doctis exhibet codices : quod nūc p Germanorū
nobile inuentū, stanneis calamis, elegātissima quęq; opera ex
cudantur, quamuis Pomponius Letus Germanis hāc gloriā
inuidens, in prisca reſciat hoc inuentum sæcula.
Dum itaq; diutule, quid fieri vellet, tacitus expectarem : en
maxima cum pompa, septem aduentabant puellulæ / glabellæ
profecto ac ornatulę, sobrio decore laudabiles : sed mœstę ad
modum & lachrymabundę : eas tres comitabantur natu gran
diores matronæ, inēquali ætate / nō tamen dissimili pulchri
tudine : Cumq; philosophiæ appropinquassent, mirū dictū
quibus salisbus / qua verborū suauitate, eas salutauerit / huma
nissime exceperit : porrectaque manu, omnes arctissime am
plexa, blandiuscule exosculabat : Iamq; vt adfederāt, rogauit :
vt tantī meroris causam panderent, vnde nā hic tristis vultus :

unde suspiria? singultus, gemitus? unde hec vultus immutatio?

E Dicite quoniam inquit, filiule suauissime / quas ex iouis cerebro castissime progeni, dicite, quis meas irritare presumpsit delicias? quis meas temerare ausus natus? Cumque omnes una voce clamaret: adulteri adulteri. Expostulauit, ut singule tante moestitatis ac turbulencie causam aperirent / opem pollicita se daturam quam posset maximam: Itaque iunior inter eas, in primis pudica virginalis pudoris rubore suffusa in medium progressa est: eam esse grammaticam ex eo suspicabar: quod alba vestiebatur tunica, apices literatorios latinos, habreos, graecos, indicos, chaldaicos & phoeniceos, insertos habens plurimos: sinistra clauem gestabat & limam, octo aureis circulis ligatam dextra vero grammatum tabulam tenebat cum ferula: quae puellariter decentissima modestia, ita exorsa est.

Quanto nos filiolas tuas persequaris amore, o dulcissima mater quas infatilibus annis tam delicate educaſti, minime me measque sorores preterit: quare eo maiori afficeris dolore cum tam viles, tamque despectas nos haberi cognoueris: Quam male enim ego (ut de sororibus taceam) grammaticonibus coniugio locata sum, si dixero: & maternum exacerbo animum: & mea recrudescere faciam vulnera: indies enim nouis me afficiunt iniurijs / spurcis foedant odorum significandi adinventionibus: nunc ineptiolis impedimentorum me vexant: nunc regiminum viribus capitulum meum inuoluunt: Taceo de longis Alexandri Galli glossematibus, notabilibus, vanissimis nugis, meracissimis fabellis. Me enim despecta, in dicendorum desudant continuatiouibus diuisionum citant sufficientias ac reductiones: quinque figuras ad primam mensam conuocant / tanquam elegantissima schemata, pulcherrimos dicendi tropos, Vt enim an possit reddere suppositum sepe fatigat: Quis & qui nunc ad nomen mittunt, nunc ad pronomen remittunt: Gerundia adhuc incertis sedibus apud eos vagantur: ita hallucinant grammatellae. His internuncijs, pellex est inducta barbaries: quam quam infesta sit, & sororibus meis & mihi non te preterit mi genitrix: Hanc itaque meretriculam, me sprete, adama / huic

Phia ore

Gramati
cæ typus

Gramati
cæ oratio

Alexand.
Gallus

Vetus ge
& qui
Gerundia

Barbaries

blandiunt / hanc ineptissimi lratores suauiant hanc inquā barba
 rā, icultā, horridā, & inamoenā. Meas vero delicias, romanę
 linguę mūdicias, aspernant, floccifaciūt, & explodūt: nō ego
 diutius ferā has iniurias a lucifugis, nisi malacissent: diuorū
 poti⁹ cēseo faciendū: ne diutius apud sordidos istos grāmau
 castros puluerulētos scribas me ancillari patiaris: explodat po
 tius iners barbaries, & inepta loquētia: ac pristinus mihi red
 dat honor, O mater mea pientissima, hoc votū meū / hec sup
 plex oro ac obsecro. ¶ Quę dū priorē locū iussa esset capel
 sere: alia ad surrexit Dialectica: vestitus erat ei vndalatus, ceru
 lei coloris: pharetrata incedebat / vna manu arcū, altera cornu
 gestans: vii Vergilius Tirias virgines venatrices describit: cal
 lopedib⁹ q̄q; inambulabat: Hamos p̄imos ac Sordios no
 dos sinu portabat, p̄cioris linguę quā Grāmatica, capillo
 admodū implicito & quasi laciniato: hec p̄ sua subtilitate plu
 rima in mediū afferebat: q̄ ad seriē (quoniā dormiens) tenere
 nequiu: quantū tñ memoria suppetit: hec summa eius quere
 le fuit. ¶ Quāuis magna sit O charissima mat̄, sororis meę
 q̄rela, & maiorē in modū iusta: sed lōge alt⁹ corculū tuū pun
 get: Si intellexeris / qbus ego afficiar, pbris / qbus intēter inu
 rijs, a sophicāstris & male de me meritis dialecticis: Nā spur
 cas quas dā syncategoreumū, ac puorū logicaliū pedisse quas
 neglecta dñā, sequunt, colūt ac venerant: has dñam logicā ef
 se dicūt: Sterilia sequunt sophismata: inanissimis meretricant
 axiomatibus, tantū aque vino infundūt: vt ex integro & vini
 & veritatis sapor perdat: Oppressere itaq; me quisquilię ille
 p̄ multos annos: adeo vt etiā ipsa suspecta esse inceperim bo
 nis iudicijs: Nā magn⁹ ille Hieronymus, in vanitate & obscu
 ritate mētis eos ambulare inquit: qui die ac nocte dialectica
 arte torquent: Mentiunt em̄ pseudodialectici, logicos veros
 se esse: & in locū meū meretriculas illas substituunt, ac exor
 nāt: Quod si logici foret / pfecto nō ita deciperent: nā logica
 fū & argumētari doceo, ac verū a falso discernere ac segregare
 Ipsi aut verā logicā a falsā dinoscere nesciūt: nō sunt ergo lo

Logica
 cypus

Vergilius

Oro logi
 ca

Sophista

Hierony

Ratior

gicorū nūero habēdi: Prēterea dialēcticā me prim^o appella-
uit Plato: qđ ad differendū in vnaquaq; re plimū valerē: Sed ^{Plato}
bone deus, vix inuenies viros ad differendū min^o idoneos/ qđ
hos leuiculos sophistas & adulteros meos: nō sunt ergo dialē-
ctici: Nullibi em̄ expeditius loquunt: qđ dū Chymērā venant ^{Chymera}
Rome & Parrhisys piper vendūt/ & Socratē quāuis ad lassit^o ^{Socrates.}
tudine fatigatū, semp currentē faciūt: Et qđ est risibilius, a tot
ānis quot stulta stetit garrulitas sophistica: nondū cōcordiam
ac fœd^o facere potuerūt, inē nihil et nemo: quī hodie mordeāt ^{Nihil &}
se ī sacco: neq; bacculū ex āgulo disputatiōib^o suis abigere va ^{nemo}
luerūt: aut murē terrere/ ne roderet panē: & panis est generis
masculinū: ergo mus rodit gen^o masculinū, tenet consequentia
in friseismorū. Sed mittamus hęc ridicula: quibus tamē non
desinūt adgarrire.

Audi optima parens longe maiorem sophistarum temeritatē
dū em̄ scioli istī ad mensam Theologicā vocant/ vt pane vi-
te & intellectus cibentur: & aquā salutaris sapientie potent: ^{Actus}
ipsi magno delirio delirantes, spurcissimas syncategoreu^o ^{negatiōes}
matū meretriculas, ad primas etiā mensas introducūt: omnes ^{relationes}
schēdas actib^o & negatiōibus replentes, in vniuersū de relati^o ^{mutatiōes}
onibus int^o & extra venientibus, de mutatiōibus, de vniuers^o ^{Vlia}
salibus digladiant/ & hufusmōi leuiusculis nugis (altissimis
& ad salutē animarū vtilissimis neglectis) decertant: has cō-
mentētur in sacro studio ineptiolas: Hoc ergo est quod con-
queror mi genitrix, aduersus verberones istos, & mastigas
quod me ex qua pulchrā possent sperare sobolē, repudiant
tes/sterilibus istis cōmiserent lenis qui tamē oīm facultatum
volūt & debēt esse plerarij: me tanquā diobulariā pstituant:
illas vero vt legitimas amplexant vxores. Age mater suauissi-
ma, dole, ingemisce, filiā tuā tā delicate nutritā, ita despectuā. ^{Ratio}
ludibrio & cōtemptui haberi: quia em̄ mater es vera & indu-
bitata: ideo filiē tuē afficeris iniurijs: his dictis, perfusis la-
chrymis, subuerecūde ad matris iussū, sedē recepit priorē.
Tertia dein assurgēs, ceteris lōge formosior/ p̄cere & regīe

Rhetori
ca typus

Oro the
torica

Thalassi
as

Barbara

stature, induta cyclade auro texta, & immēsis monilib⁹ orna
ta, polymita rubea induta: cingulū hēbat aureū, de multis gē
mis amethysto, saphyro, sardonice & alijs lapidib⁹ p^{ri}osū / iu
sticia inscriptū: pectore erat amplo, sed lacteo rubore suffuso
in q^{ui} aureis lris ornatissime, Inuētiō visebat inscripta: Rosæ
sparsim ī tunica ei⁹ erāt effigiatę, fulg^{ori} idissimis gēmis decore
In simbrijs cōtexta erāt gemina hęc vo cabula, Enthimema &
exemplū: in dextra kilīū, in sinistra glad iū ferebat: q^{ui} veluti for
ma & ornatu priores lōge antebat: ita & morū cōpositiōe, ac
verborū elegātia, oēs excellebat: cui⁹ sermōis nitorē ac mūdiz
ciē asseq^{ue} minime potero: vmbra tñ vtcunq^{ue} sectabor: iussa aut
log, in hāc sentētiā porabat. ¶ Quā iusta sit, o mat^{er} indulgen
tissima, soror^{um} mearū (q^{ui} b^{ea} nihil mihi ī uita, te dēpta, chari⁹ ē)
q^{ui}rimonia: quis est q^{ui} nō intelligat^{ur} q^{ui}re eis vt par est affectu so
rorio cōdolem^{ur}: nā & oēs nos ingemuisse / ac alta traxisse sus
piria, magna mētis amaritudīe aduer istī: sed quis dolor tūc
erit / si meas q^{ui}q^{ue} supaddidero q^{ui}relas, priorib⁹ multo amarulē
tiores: Subdubitaui ego diuti⁹, an mihi silēdū esset: ne mater
nū tantis doloribus vulnerarē aīm: at cōsultius mihi vīlū est,
vulnus detegere / quā ita merore cōtabescere / & me & te vna
pessundari. Sp^{er}abā ego letos hymencos, augustales nuptias
iucundissima audire epithalamia, cū phīs istis / q^{ui}s mihi mari
tos spopōderas / atq^{ue} aureo annulo subarraras: Sp^{er}abā in quā
Thalassio propicio, cū tripudiō, cingulū solui meum. Sed
prochdolor ab his contēnor sicut exotica: vti mercenaria exi
bilor, & ad pistrinū velut vile mancipiū condemnor: tantoq^{ue}
me psequunt^{ur} odio: vt si q^{ui}s intra eorū domiciliū, blādis mi al
ludat ocellis: q^{ui}d oratoriā subodoref: cōfestim oēs, obducto
supcilio, rhinocerotis naso, capata frōte, toruo aspectu, hūc a
sacris abigūt: igni & aq^{ui} interdiciūt: semp illud immurmurātes
Artē discamus / vsum teneamus: & cum indies ita succlament^{ur}
artem tñ Oratoriā non discunt / a qua sunt penitus alieni
Adueni ego sapicule quā essent in porando idonei: hui quā
sunt dicēdo infantissimi: Si tñ log lingulacę istī alicui vident^{ur}

qui tumidis crepitantes sermonibus, nescio quid deblacterāt.
Nam cū forte euenerit : vt in publica oratione eos quīppiam
perorare necessum sit : supplant, furantur, cōgerunt passim
quæ obuenerint : ex orationibus sparsim centones sartiunt,
mendicimonia consuūt, absq; delectu omnia connectūt : adeo
vt Chymerinam dīceres orationem / tam varijs, & eisdē men-
dicatis, cōpilata est particulis : quo fit vt hiulca sit scabra, man-
ca & rancida, longe ab institutis meis & pceptis aliena.

Quales arbitraris o blandissima mater, me sufferre dolores :
dum tacitus cogito, me tuis vberibus lactatam, poculum im-
mortalitatis ebibentem : dum inquam reuoluo, tenellos meę
pueritię annos, infantilis ætatis delicias : dū inter libere Reip.
magistratus, inter prouinciarū proceres, inter Romanos sena-
tores ac Imperatores magna cum gloria versabar : In quanto
eram p̄cio dum per lycium exspaciabar Aristotelis / per acha-
demiam Platonis / per nymphęum Carneadis / per Stoam Ze-
nonis : ac per omnium philosophorum diatribas iucundissi-
ma deambulabam. Quis honor o genitrix mihi fuit exhibitus
dū sorore mea phia morali sociata, comitantibus pedissequis
Hystoria & Poesi per Gręcię palacia & ariopagos circuibā :
dū Alcibiades, Themistocles, Pericles, Demosthenes & ce-
teri ex familiā tua apud Atheniē, & ephori apud Lacedemo-
nios, clarissimi viri, magistratū tenebant : Quā imperiosa erā
apud rogatos Romanos, totius orbis monarchiam tenentes :
Sed prochdolor a tantis delicijs ad istas sordes deueni & quā
grata & accepta tunc fui / tam abiecta & spreta modo
lamiā verum esse didici periculo meo, infelicitissimum esse
cogitare se fuisse foelicem : Aspice mater suauissima, filiā tuā
olim delicias tuas contemplare : commiserere tenerrimę filię
tuę : commiserere mei : cum quā tam iucunda olim fuit tibi
vita, tam suauis & voluptaria : Succurre, subueni obsecro cō-
festim : desolatis rebus fer oro suppetias : manus porrige adiu-
trices : Quod nisi feceris & filiā perdes / & magnis ipsa
priuabere ornamentis.

Lycium
Aristotel.
Plato
Carnead.
Zeno
Themist.
Alcibiad.
Pericles
demosth.
Atheniē
Lacede-
monij

Hec & similia mira oratiōis faciētia afferebat, decentissimis
(admodum tristiter) corporis accomodatis gestibus: nam &
lachrymule roseas genas humectabant: & singultus orationē
ipsam intercurrentes modestissimi: pronuntiatio erat supra
modū aculeata & flāmea: ita ut oībus qui aderant/ etiā philo-
sophiæ ipsi lachrymas excuteret largissimas.

Affurrexerat iam Arithmetica: ita videre videbar per insom-
nia Jætate quidem iuencula: quæ tum conqueri institueret
en Bucephalus meus, nescio quem strepitum in domo movit
& me in amœno somnio delectatum expergefecit: Cumq;
quærelas illas repetiissem/ nostrum videbatur mihi laudandū
seculum, doctum inquam & eruditum: in quo relicta barba-
rie, puericia optimis instituitur præceptionibus: Dialectica
quoque reiectis sophismatum quisquilijs, indies solidior effi-
citur: Rethores quoque in Germania sunt elegantissimi, siue
latinos siue græcos maluerimus: tot enim modo florent bo-
narum artium repurgatores: qui ex antiquis auctoribus cū
latinis tum græcis, excrementicia ac superflua resecant: omnia
nitidiora, pura, ac cultiora magnis laboribus faciunt: autores
optimos vetustate oblitteratos in lucem edunt: Græca & He-
braea de nouo transferunt: Ita D. Erasmus Roterdamus, Ia-
cobus Vuimphelingius, Bilibaldus Pirckheimer, Cuspinia-
nus, Chunradus Peutingerus Capnion, Henricus Bebelius
Ioachimus Vadianus, Beatus Rhenanus ac cōplures alij Ger-
mani bonas literas ab iniuria vindicare, laboriosissime curant
qua de re bonarum artium studiosi / nō modo quod nati sunt
sed & quod hoc foelici ac litterato sæculo nati sunt D. O.,
& alij in M. gratias agere debent & habere immortales.

Dixi.

Dicta per Eckium in æde diuæ virginis MARIAE, dum
esset natus Ann. XXIII. Mens. II.

Bucepha-
lus equus
Eckij

Erasmus
Vuimphe-
lingius
Pirckhei-
cuspinia-
peutinger
Capnion
Bebelius.
Vadianus
rhenanus
In grama-
tica
Henrich,
Brassica,
Hier. Geb-
vuiler,
Auctinus
Hauerius
Cocleus
& alij in
numeri.

IOANNI ICCIO MARIO THEOLOGO
PHILOSOPHOQVE PRAESTAN
TISSIMO, IOANNES AVEN
TINVS DVCIS ARIONI
STIA LITERIS

Est qui, vertunnis quotquot sunt natus iniquis,
Adflatus vel Apoline leuo
Huic opus est vnum, conuulsis vndique pennis
Cornicem vestire loquacem
Hi sibi persuadent gallos mulxisse canoros
Ast asinum texere leone
Ille ferox ferulis : cornupetis : ilia pegan
Hæc furia : tardusq; Bootes
Clara nos alij : capros veteresque Cratetas
Grammaticis sua pulpita linquo.
Hoc docet, atque iuuat, Marium celebrabo disertum
Cōsultum sophiæ ac naturæ
Soluūt inexplicitos Chrysippo Protagoræq;
Nodos, vt cum mentior inquis
Mentiris : nō mētiris, pignantia sunt hæc
At si non mentire, profecto
Mentiris : Rursus nil sciri posse tuere
Nimirum te scire fateris
Differit, & quo nos melior natura locauit
Cuius in effigiem quoque finxit
Lege ligat stabili mundi rex omia, quamuis
Sit fatum sua cuique voluntas
Nun siet obstrusum verum, lateatque profundo
An pateat ceu lumina phœbi
Pocula se Lethes diffundunt sensibus imis
Impatiens est bubo diei
Iccius hæc aperit, musis atque auspice Phœbo
Ostendit ac limina pandis

Iccio pro
Eckio di
xit poeta
vt latina
ti esset vi
cinior. vt
Vadianus
in barba
ris facien
dū docet
Plinij au
toritate,
in p̄fatiōe
Austria
dos Bar
tholini
Idem de
Mario p
Mair, sen
tito.

Quin & Anaxagoræ scrutatur Homœomerian
Obscuram & linguam Heracliti
Quicquid apud superos, hominesq; est, sydera, manes
Icci vir doctissime calles
Quod fœlix, faustumque fiet, non sordidus auctor
Rerum, Palladiæque palestræ
Contigit Angilostadio, Boiisque vetustis
Oro deos, precibusq; fatigo
Est abaci medio, superis sanctissima quadra
Ut mens, sano corpore, sana,

Ἀπέχου καὶ ἀπέχου

BLANDIVS PAVLVS SPERATVS ELE
PHANGIVS, SALEPVIRGI CON
CIONATOR ET DOCTOR
IN IOAN: ECKII THEOLO
GI LAVDEM.

Quam sapiamus multum: sapiamus nihil: hoc sapientis
Illud ego stolidum dicere crediderim
Quantum quisque minus sapit: hoc mage vult sapuisse
Omnia qui sapiunt, desipere sibi
Dixerat empyrei lustrator Paulus olympi
Me præter Christū, stat sapuisse nihil
Eckius hic noster quem dextro calle sequutus
Multa sapit: multis antefendus ob id
Moribus est adeo (.mirum.) tamen vsque benignus
Ut videas multis quam minor esse velit
Cui nil frontosi, resupinans gloria fastus
Candida sed virtus, Cornua celsa dabit
Exaltabuntur cornua iusti.

M. MATHIAE KRETZ LANDTSPER.
GII SACRAE THEOLOGIAE
BACCALAVREI AD PRAEPO
SITVM POLINGENSEM
CARMEN.

Eia age digne pater monitus adsume fideles
Et cape consiliū præses amande pium
Quod tibi doctiloquus præstat nunc Eckius : & quod
Ante tibi clari sæpe dedere viri
Non tibi sit vanum, quicquid persuaferit vnquam
Eckius Almanæ gloria summa plagæ
Eckius hæc scribens, iusta ratione mouetur
Atque (vt scis) zelo ducitur eximio
A monachis hæc si legeretur Epistola cunctis
Plus colerent artes, ditia claustra bonas
Viue pater foelix : & tu celeberrime doctor
Cuius doctrinam suscipit omnis homo
VVOLFGAGNVS FABRI
AD D. ECKIUM
THEOLOGVM
Consilio superum tibi desponsata Minerva est
Quo cum tam dociles parturit ipsa viros
Et quos effœto dudum connixa marito
Indociles iterum, te generante parit
Aurea foelices in sæcla renascimur : immo
Frustra caluiciem, me fricuisse piget

τελος

Augustæ ex officina Millerana VI. Cal. Feb.
An. gratiæ M. D. XVII. Diuo Cæs. Maxi
mil. P. F. AVG. Austriaco, Imp.
Rom; foeliciter gubernante,

Soli deo gloria
Eckius,

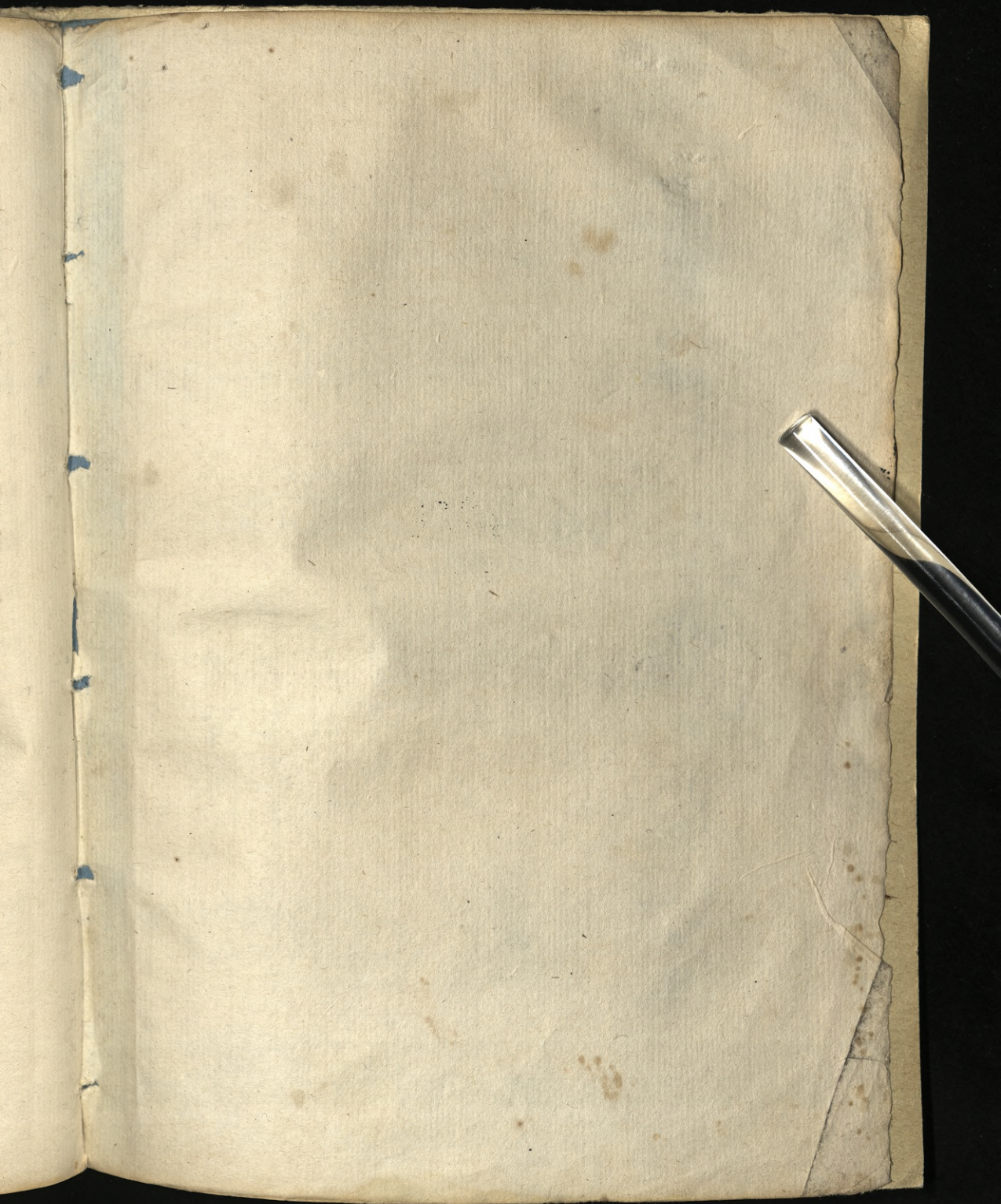
Eia age digne pater meum in domo
 Eia age digne pater meum in domo
 Quodlibet de his quibus per te est factum
 Amen et clarum et purum est
 Non est in vanum quicquid per te factum
 Eia age digne pater meum in domo
 Eia age digne pater meum in domo
 Ad quod vultis et ad quod ducit
 A monachis hanc fidei et caritatis
 Plus colorem eius et clarum bonum
 Vire patet etiam: et in eadem ratione doctor
 Cuius doctrinam fidei et caritatis homo
 VVOLFEGANGVS FABRI

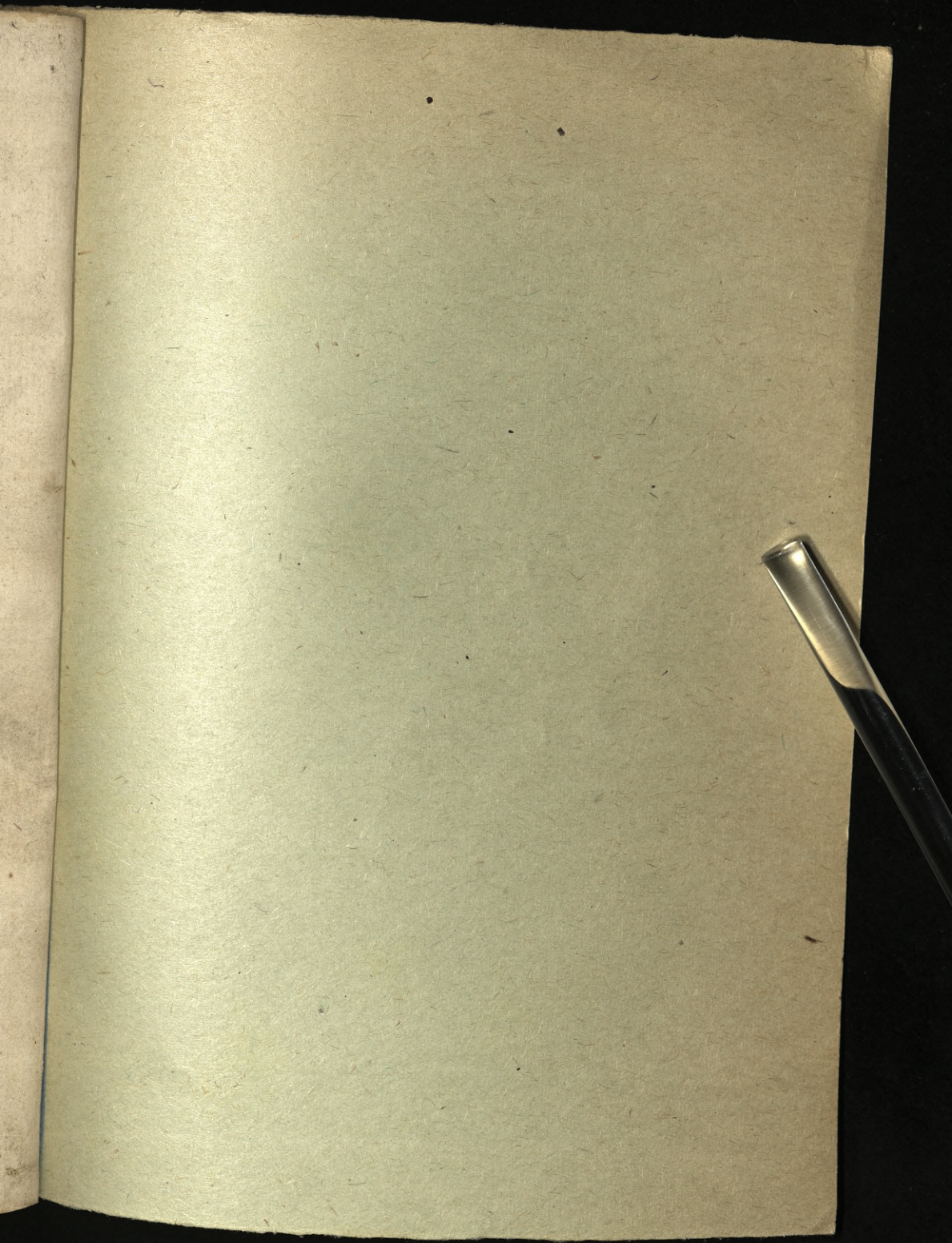
Consilio superni iudicis disponitur
 Quo cum tam doctus et bonus
 Et quos esse ratio datur
 Iste est etiam etiam
 Auctoris etiam etiam
 Eia age digne pater meum in domo

Auctoris etiam etiam
 Auctoris etiam etiam
 Auctoris etiam etiam
 Auctoris etiam etiam

Sed et gloria
 Eia age digne pater meum in domo

BIBLIOTEKA KÓRNICKA

14053

